Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 14 НОЯБРЬ, 1985 ШУ. ★ № 137 (7172). ★ Мах 3 кеп.

ЛЕКЦИОННИ ПРОПАГАНДА БОАРАМ ЛАКХБЕ

КПСС Программа кердача редакце, парте Уставерча хувцамий, 1986—1990 шерашкеи 2000-ча шерага кхачалца йолча юкъан СССР экономически социальнии дегIайоалаяра Керттерча лостамий проекташа белгалдаьд парте программни лерхIараш, цун генеральни наькъа, экономически стратеге юкъметтера дешаш, хIанзарча этапе наха юкъе бе безача балха формаши методаши. Из белгалдаьхар «Знание» яхача Ерригсоюзни общества правленеи халкъа университетий Центральни советеи 12 ноябре Москве цхьана хиннача пленуме. Цига дийцар КПСС XXVII съезда еча кийчонца дувзаденна «Знание» яхача Ерригсоюзни общества организацеша беш бола пропагандистски болх эргабаьккха тоабара чакхдаха деза гIулакхаш.

Къамаьлаш дераша белгалдоахар, парте программни документий проекташ ювцача юкъагIа лекционни пропаганда конструктивни хила, къахьегамхоша яхачоа гIулакхацеи сихеи жоп луш, парте лерхIараши цун декхараши, вай чурчеи арахьарчеи политика маIан дикагIа довза, советски общество социально - экономически дегIайоагIилга наьха санна сихданза даллане а даргдоацилга кIоаргагIа кхетаде советски сага новкъостал де дезаш хилар. ЛоархIаме да наьха сакхетам, цар психологи кердача хьалашка беча балха, саготагIа дола декхараш кхоачашдара тIаерзаяр, наьха къахьегамеи идейно - нравственни хьинар айдара гIо дар. «Знание» яхача общества организацеша, халкъа университеташа, пленуме белгал ма даххара гIо де деза КПСС программни документий проекташ ювцача юкъагIа къахьегама коллективашка хьакхайкаяь предложенеш вIашагIтохара, царех лаьца моттигерча партийни органашка хоам бе беза.

Пленуме белгалдаьд КПСС XXVII съезда кийчо еча юкъагIа лекционни пропаганда идейно - теоретически боарам айбара, цун эффективности дикали лакхъяра наькъаш.

(ТАСС).

ПАРТЕ ЭКОНОМИЧЕСКИ СТРАТЕГИ

Селхан кепатеха араьккхай КПСС ЦК октябрьски (1985 ш.) Пленумо могаяь 1986—1990 шерашка а 2000-ча шерага кхачалца йолча юкъа а СССР экономически социальнии дегIайоалаяра Керттерча лостамий проект.

Боккха политически лоархIам болаш документ да из. Цу тIа хьайийлай парте экономически стратеги, хьахьекхай шийтталагIа пятилеткеи 2000-ча шерага кхачалца йола юкъи сацна йола из кхоачашъяра бехктокхамеча этапага хьежжа хаьддача планови заданей меттала яьха парте Программа кердача редакце проекта положенеш.

КПСС ЦК октябрьски (1985 ш.) Пленуме белгал ма даххара, экономически дегIаухилга сихдара а халкъа хьал-таро лакхъяр, экономически потенциал чIоагIъяр, вай Даьхен оборонни низ хила боагIача боараме лоаттабар санна дола стратегически декхараш кхоачашдара а хьакъехьа парте программни дIадехараша ма яххара я проект керттерча даькъе.

ЧIоагIача ларда тIа латт парте планаш. Советски наьха къахьегамца хьаяьй низ бола экономически, Iилма-технически, культурни потенциал. ЧIоагтIа квалифицированни кадраш, низ бола индустри я вай мехка, боккха механизированни юрта боахам ба. Iилмеи техникеи дегIаахара дукккхача лостамашта дунен тIа хьалхара позицеш лоац СССР-о. КПСС XXVI-ча съезда решенеш кхоачашъеча юкъагIа боккха гIа баьккхаб советски наьха хьал-таро лакхъяра, экономика деррига доакъош дегIадоаладара даькъе.

Халкъа вахара материальнии культурнии боарам дукхагIа айбелга парте экономически стратеге эггара чIоагIагIа лерхIар хила а хиннад, хIанз а да. Из лерхIар чакхдаккха дезаш хиларо дIадех Iилма-технически прогресса ларда тIа мохк социально-экономически дегIаахар сихделга, производствана ма могга интенсификаци елгеи цун эффективность лакхъелгеи. Исторически лоацача хана — кхаь пятилетке — дикалга диллача кердача боарам тIа доахаш производительни низаши производственни гIулакхаши айде, Iилма-технически прогресс чIоагтIа сихъе, экономика дегIаахара стратегически лостамашка сихха дIахьалхашкахьа ухилга Iалашде, ший масштабашка диллача дIадахача дерригача шерашка Iоаьяр миссел йола производственни потенциал хьае еза.

Халкъа боахама керда технически реконструкци е а цу ларда тIа общества материально-технически база эргаяккха а еза. Юкъекхувларгъя прогрессивнегIа йола технологически процессаши гибки производстваши. ТIехь-тIехьа шерагIча масштабашка лелаергъя производства электрификаци, химизаци, роботизаци, компьютеризаци, юкъекхувларгъя биотехнологи. Цу дерригача хIамаша йиш хулийтаргъя мехка къаман доход дIахорча 15 шера шозза хIана хилац аьнна дукхагIа хилийта, общественни къахьегама овсарле 2,3—2,5-зза лакхъе а цу тайпара программни декхар кхоачашдара — цу хьокхама дунен тIа эггара лакхагIча боарамга кхачара — даькъе хоадамболлаш бола гIа баккха а.

ХIанзарча хьалашка а перспективе а интенсификаце хоадамболлаш йолча факторех цаI а хинна дIаотт экономе режим чIоагIъяр. Ресурсаш кхояр халкъа боахама тIехь-тIехьа дукхагIа эшаш хулача материальни ресурсашца цунна кхоачамбергбола боккха хьаст а баь дIаоттаде деза. ДукхагIа эшаш хулача доагорацa, энергеца, бийдалца, материалашца 75—80 процент уж кхоярца кхоачам бе беза. ПланагIа лаьрхIад къаман доходо дIалоаца энерги гIаддайча а 1,4-зза кIезигъе, хIаьта металлаш — шозза хIана дац аьнна. Цу гIулакха комплексно пайда эца беза Iаламеи материальнии ресурсех, йовш йолеи гIулакх доацаш дIаухийтеи хIамаш массе метте соцае, вторичнии попутнии продуктех боахаме шерра пайда эца беза.

Низ бола производственни потенциал йолаш ба вай мохк. Мощносташта бу ма лу болх байта, фондаша юха хьалур алсамдеккха деза. Iилма-технически кердадараш хьалхагIарчул хьинарегIа юкъекхахьа, Iилман производстван интеграци чIоагIъе еза. Экономикана структурни эргало е а хIаьта капитальни вложенеш халкъа боахам дегIабоалабара лоархIамегIарча лостамашта, эггара хьалха, керттера производственни фондаш кердаяхара, болх беш йола предприятеш технически кхы тIа а кийчъяран царна реконструкци яран тIаерзае а йоагIа. Деча балхашка дIадодар лохде, уж дикагIа вIаштIехьдаха дезаш ба гIишлонхой. Цо йиш хулийтаргъя укх гаргагагIарча итт шера объекташ хьалъярен царна реконструкци ярен ханаш 1,5—2-зза лоацъе.

Мехка бIарча цаI йолча халкъа боахама комплексера союзни республикаш массе оагIорахьара экономически социальнии дегIайоалаелга, цун ерригача звеньяша вIашн эффективни гIулаккаш леладелга Iалашде лаьрхIад. СихагIа дегIаккхувла еза Iилма-технически прогресси социальнии декхараш кхоачашделгеи шоаех тийша долаш йола отраслеши производстваши. Къаьстта сихача темпашца дегIаккхувла езаш я машиностроени, арахецача продукце технически боарам овлангара денз лакхбе беза. Мехка доагора-энергетически баланс тояр духьа атомни станцешка электроэнерги гIаддайча а 5—7-зза дукхагIа хьае а газ 1,6—1,8-зза дукхагIа яккха а лаьрхIад планагIа.

ШийтталагIча пятилетке а тIехьа дикка интенсификаци ергйолаш я ерригача производствана.

Пятилетка керттера декхар Iилма-технически прогресс сихъяра, производство технически кхы тIа а кийчъярен цунна реконструкци ярен, хьаьнча производственни потенциалах интенсивно пайда эцара, управлене система, боахама механизм эргаьккха тоаяра ларда тIа экономика дегIаяра темпаши эффективности лакхъярах а цу тайппара советски халкъа хьал-таро дIахо тоаярах а латт.

ЛаьрхIар оттаьча ханашка кхоачашдара деррига боахама декхараш чакхдахарца керда наькъаш леладе деза. БоккхагIча лоархIаме да производственни аппарат сихха кердаяккхар, эггара хьалхарча аргIанна эффект кIезига йола оборудовани прогрессивнегIчунца, балха овсарле лакхагIа йолчунца сихагIа хувцара чотах. Керттерча производственни фондашта массе метте инвентаризаци е, кхоалагIа дакъа совгIа уж кердаяха йоагIа. ЦхьайттагагIча пятилеткаца нийсйича иштта шоззачул кIезигагIа йоацаш дIаяха езаш я къаенна фондаш.

Пятилетка юкъметтера политически боахамеи декхар—Iилма-технически прогресс ма могга сихъяр. Цу гIулакха хоадамболлаш айбе боагIа производительни низаш дикагIча оагIорахьа эргадахара, экономикапа массе оагIорахьара интенсификаци яра, общественни производства эффективности продукце дикали лакхъяра даькъера Iилман техникан лоархIам. Цунца цхьана Iилма-технически дегIаахар чIоагIагIа тIадерзаде деза социальни декхараш кхоачашдара.

Халкъа хьал-таро лакхъяра тIаберзабаь парте никъ гуш ба агропромышленни комплекс планагIа дегIаккхувларах а. Укхаза керттера декхар — юртбоахама производство тешашме лакхлулга вIаштIехьдаккхар, мохк кхачан продукташцеи юртбоахама бийдалцеи тешаме Iалашбар, комплекса дерригача доакъой низаш бухсоццаш хьахулараш СССР Кхачан программага хьежжа алсамдахар духьа вIашагIтохар.

Цхьаккха а юкъера ца йоаккхаш мехка ерригача отраслей, республикай, районий лоархIамегIарча декхарех цаI — советски наьха хьал-таро айярца дувзаденна массе тайпара декхараш кхоачашдара юкъе лоаца дакъа доккхагIа хилийтар. 1986 — 2000 шерашка халкъа эша товараш хьаду производствои гIулакхаш ду сферен дегIайоалаяра Комплексни программа леррагIа чакхъяккхар. Цо йиш хулийтаргья советски наха тIехь-тIехьа дукхагIа эшаш хулача материальни хIамашца уж биззагIа Iалашбе, социальни мероприятеша производство дегIайоалаяра, цун эффективность лакхъяра еш йола воздействи чIоагIъе.

Парте экономически стратеге лоархIаме башхало — планироване, экономически рычагийн стимулированеи, управлене организационни структурай органически цхьоагIо хулгеи вIашн эффективни бувзамаш леладелгеи, моттигашка инициативеи предприимчивости дегIаухилга Iалашде дезаш йола халкъа боахама управлени эргайоахаш тоаяр. Боахам лелабара кердача методаша къахьегама коллективайн управлене органийн теркам тIаберзабе беза производство дегIаккхувлача хоадамболлаш интенсивни факторех пайда эцарга йовлара, Iилма-технически прогресс сихъяра, дIадодар лохдара, общественни эшарашца биззагIа кхоачам бара.

1986 — 1990 шерашкеи 2000-ча шерага кхачалца йолча юкъан СССР экономически социальнии дегIайоалаяра Керттерча лостамий проект дерригача халкъага ювцийта оттаяьй. Из ювцарех хьахиннараш теркалдергда КПСС XXVII-ча съезде Керттерча лостамашка хьожачеи уж чIоагIдечеи хана.

«Ювцача юкъагIа вай Iалашде дезаш дола керттердар, — белгалдаьккхад М. С. Горбачева, — из да гIулакх корта болаш леладари хаьдда практически дешаш къестадара теркам тIаахийтари. Собранеши дискуссеши чулоацам дика болаш, доккхалаш ца деш, гIар ца ийеш, моттийта леладеш хIама доацаш чакхъювргйола гIулакх вIаштIехьдаккханза даргдац. Царна юкъе эггара хьинарегIеи юкъарчал доаццаши дакъа лаца декхарийла я кулгалду партийни, паччахьалкхеи, боахама кадраш».

Съездал хьалхара документаш Iомадеши дIадовзийташи йола центраш а хинна дIаотта еза къахьегама коллективаш, цар юххьанцара звеньяш — участкаши бригадаши, фермаш а лабораториеш а. Духхьал укхаза дIадолалу хIанз карара пятилетка толаметIа чакх миштa йоаккхаргъяр, къахьегама ритм тоа а еш, керда, шийтталагIа пятилетка дIа мишта йолаергъяр яха корта бола къамаьл. Теркалде доагIа, кердача пятилеткана планаш кийчъеча хана гIулакх къаьнарча хьисапагIа леладелга хIанз а холуш хилар. ХIанз а болаш ба вайна, хьалхагIа а санна, дукхагIа материальни, къахьегама, финансови ресурсаш «яха», планагIа керда мощносташ хьалъелга увттаде, продукци арахецара планаш шоашта лохагIа яхкийта гIерташ бола боахма кулгалхой. Экономически социальнии проблемаш къестаярца къаьнара наькъаш леладара духьала хьинаре гIулакхаш увттаде, кердадар майрра чIоагIде дезаш ба съездал хьалхара документаш дувцача дакъа лоацараш. Теркал ца еш йиса йиш яц цхьаккха а пайдана уйла, цхьаккха а маьхера предложени.

Социально-экономически дегIаахар сихдара тIаберзабаь никъ чIоагтIа могабу дерригача советски халкъо. Дог тешадеш хьахьокх из КПСС Программа кердача редакце проекти могадеш дола хувцамаш а тIехьа парте Устава проекти ювцара леламо.

Белгалдаь мулаш доахалургдац тIатеIIа, овсаре къахьегарца мара. Из уйла къаьстта чIоагIа йийкар КПСС ЦК октябрьски (1985 ш.) Пленуме. ХIанз кхы а хьинарегIа гIулакхаш леладе деза ха хьатIаэттай. Хаьдда гIулакхаш эш, хIара советски саго, хIара производственни Iилмани коллективо, управлене хIара звенос хьалхашка латта декхараш кхоачашдара тIайийрза къахьега деза.

Карареи перспективнии декхараш толаме кхоачашдара ерригa потенциал, ерригa вай ресурсаши таронаши оарцагIъяха, сага факторах кхетамца пайда эца безаш я партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски организацеш. Организованность, порядок, дисциплина ма могга чIоагIъе, къахьегама моральнии материальнии стимулех кхы а хьинарегIа пайда эца боагIа. ЛоархIаме да дикагIйолча опыта, инициативанеи творчествaнеи шерра никъ хьабеллар, балха эффективности дикали лакхъяра эггара аьттув болашагIа дола хьалаш хIара коллективана вIаштIехьдахар. Яхьа формаши из вIаштIехьйоаккхилгеи эргадоахаш тоаданза, къахьегаме эггара доккхагIа толамаш дахара из тIаерзаянза яргъяц.

Советски нах бIубенна ба 1985 шера паччахьалкхеи планаши социалистически декхараши шоаш толаме кхоачашдергдолгах, шийтталагIа пятилетка хьинаре дIайолаергйолгахи цу тайппара КПСС XXVII-ча съезда баха ма боагтIара накъагIоргболгахи.

(«Правда» газет, 1985 ш. 10 ноябрь).

КПСС XXVII съезда—хьинареча къахьегама 27 декада!

Дукха ха йоацаш Грозненски «Электроприбор» яхача заводе вIашагIъеллай кердача станокашца болх беш йола участок. Цига болх беш я комсомольско - кагиркой коллектив. Участке хадданза болх беш я токарни, фрезерни, сверлильни станокаш. Числови программин управлени йолча уж хIанзарчу хано дIа а дехкара йолча технологех болу бу. Цар тIа къахьегаш ба шоай профессех тIехдика кхеташ болу говзанчаш бригадир Иванов Виктор, операторащ Децаева Халисат, Рудь Владимир, кхыберш. Шоай бехкагIа цар балха тIа хьовзам хилийта цхьа моттиг нийсъеннац.

СУРТА ТIА: бригадир В. Иванов, Х. Децаева, В. Рудь.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА КЪАХЬЕГАМА КОТАЛО!

«ГРОЗТРУБОПРОВОДСТРОЙ» ТРЕСТА КОЛЛЕКТИВАГА

Деза новкъостий!

КПСС Нохч - ГIалгIай обкомо Iалаьмате чIоагIа раьза а йолаш тIайийцад гIишлош яра товарни продукце, подрядни балхий боарама, къахьегама овсарле лакхъяра, гIишлонмонтажни балхашка дIадодар лохдара, пайда бара даькъера цхьайтталагIча пятилетка план шун коллективо ханал хьалха кхоачашъярах дола къахьегама рапорт.

«КПСС XXVII съезда—хьинареча къахьегама 27 декада!» яхача девизах йолча социалистически яхье карагIдийннараша а, хIаьта иштта коллективо тIайийцача шу чакхдалалехьа 4 миллион сом паччахьалкхеи капиталовложенеш караерзарахи лаьрхIа дола низалаш эксплуатаце дIадаларахи долча декхараша а къаьгга тешал ду треста коммунистий, берригача къахьегамхой къахьегама а политически а хьинар айлуш латташ хилара.

Дика а хеташ белгалдоаккх оаха халкъа боахама хьашташ кхоачашдеш, «Грозтрубопроводстрой» тресто даим совбоахаш хилар гIишлон-монтажни балхий боарам, отрасла а республика а подрядни организацешта юкъе хьалхле дилла цунга хилар, болх ше бIубенна а хадданза дика а беш болга цо хьагойташ хилар, хьалхашка уттача декхарех из толаме лоархIаяр, объекташ цо хьаннахьа а дика а хьалъяри организованность а дисциплина а лакха хилари бахьан долаш массане а цун коллектива сий деш хилар.

Тхо чIоагIагIа тешаш да, даьха толамаш оаш чIоагIа лоаттадергхиларахи совдоахараг хиларахи, хIаьта иштта шийтталагIча пятилетка планаши социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара оаш хьинаре къовсам лоаттабергхиларахи.

Тхона лов, деза новкъостий, шо могаш-маьрша хилар, шун балхацара безам лакха хилар, КПСС ЦК апрельскии октябрьскии (1985 ш.) Пленумий решенеш кхоачашъеча, КПСС XXVII съезда толамца накъадахара йолча яхье оаш керда къахьегама толамаш дахар.

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМ.

ПЯТИЛЕТКА—ХАНАЛ ХЬАЛХА!

РАПОРТ ЛУ ТРУБОПРОВОДАШ ЕХКАРАША

КПСС XXVII съезда сийна тIайийца лакха социалистически декхараш кхоачаш а деш, ханал хьалха лоархIаьй «Грозтрубопроводстрой» треста коллектив подрядни гIишлонмонтажни балхий юкъарча боарама цхьайтталагIча пятилетка планах. 1985 шу чакхдалалехьа караерзаергья кхы а 4 миллион сомал кIезигагIа йоацаш капитальни вложенеш.

Пхе шера заданел совгIа таххане а даьд коллективо 400 эзар сома маьха юкъарча боарама гIишлон-монтажни балхаш, наха чубаха дIаеннай 6807 квадратни метр майда.

4 шереи 10 беттеи 36,1 процент дегIаенай къахьегама овсарле, пхе шера плана задани 23 процент хиннача; балхашка дIадодар лохденад лаьрхIа хиннача 6,4 процент метта, 7,7 процент; планал совгIа баь пайда 1,1 миллион сома боараме ба.

Кердача толамашца Даьхе гIадийга лаьрхIа я треста коллектив. Трубопроводни трассай гIишлонхой балха ориентир хургья КПСС ЦК хиннача Iилма - технически прогресс сихъяра дешашта йолча совещане материалаш, шийтталагIча пятилетке а 2000 шерага кхачалца йолча юкъа а мехка халкъа боахам дегIаахара Керттерча лостамий проект, хIаьта иштта парте Программа кердача редакце проекта тIа белгалдаь лакха декхараш а.

17-гIа ДЕКАДА

ЛаьрхIар кхоачашду

Дика накъайоагIа СССР 60 шу дизара цIерагIча «Оргтехника» производственни объединене коллектив парте XXVII съезда. ДIабахача итт бетта планагIа лаьрхIачул совгIа потребителашка цо ехкай 362 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. ХIаьта заданел совгIа арахийцай 193 эзар сом мах бола товарни продукции 164 эзар сома маьха нормативно-цIена продукции.

Планал совгIа шоаш хьа мел яь продукци къахьегама овсарле лакхъяра чотагIа хьаяьй цар. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах, кIезигчун а дукхагIчун а кхом барах ер шу доладелча денз планал совгIа паччахьалкхенна цар баь пайда 323 эзар сома маьха ба.

Къаьстта дика къа а хьегаш, «КПСС XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 декада!» яхача девизагIа яьржача яхье дIаяхача 16-ча декаде котъяьннарех я Сальников Виктор, Тарануха Игорь, Салощенко Степан керте латтача цехий коллективаш.

* * *

Парте аргIанарча XXVII съезда сийна ше тайца декхараш тIехкхоачашдеш хьайоагIа укх шера Грозненски цIагIа къахьегара йолча комбината коллектив. Цо дIабахача итт бетта планал совгIа арахийцай 442 эзар сом мах бола товарни продукци, заданел совгIа маьхала яьккхай 222 эзар сома маьха тайп - тайпара продукци.

Иштта дика къахьийгад комбината болхлоша пятилетка дIадахача шерашка а. Цудухьа массехк бутт бизаб уж тIайоагIача пятилетка чотагIа къахьегаш бола.

Социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалъяьннa я Евлоев Ахьмади Урусханов Шамсудини керте латтача участкай коллективаш.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Деша дай бац

Укх тIехххьарча шерашка тIехьаюсаш хьайоагIар Нохч - ГIалгIай прядильно - ткацки объединене коллектив. ЦхьайтталагIча пятилетка тIеххьара шу долалуча хана доккхий декхараш тIайийцар цо. Шу чакхдала юхебисар цаIи ахи бутт мара бац. ТIаккха фуд таханалца цунна карагIдаьннар? Шера тIайийцача декхарех цхьанкха пункт яц объединене болхлоша кхоачашъеш.

Декхараш кхоачаш ца дарал совгIа, дIабахача итт бетта планагIа лаьрхIачул кIезигагIа арахийцай 90 эзар сома маьха нормативно - цIена продукции 234 эзар сом мах бола товарни продукции. ХIаьта потребителашка дIа ца кхоачаш йисай 350 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра план 78,5 процент мара кхоачашъяьяц. Иштта во да паччахьалкхенна пайда бара, арахецача продукцега дIадодар лохдара хьокхамаш а.

Объединенена чуйоагIача бархI филиалах цхьаккха яц паччахьалкхен план кхоачашъеш.

* * *

ЦхьайтталагIча пятилетка тIеххьарча шера план кхоачаш ца еш я Шалински пекар доаккхача завода коллектив. ТIаккха дувца дезий парте аргIанарча XXVII съезда сийна тIайийцача декхарех лаьца?

Ер шу доладелча денз завода болхлой, инженерно - технически болхлой бехкагIа потребителашка дIа ца кхоачаш йисай 232 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци, ара ца хецаш йисай 125 эзар сом мах бола товарни продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра план 95,8 процент мара кхоачашъяьяц. Шу чакхдала юхейисар геттара кIезига ха я. Цудухьа цу лоаццача хана шийна тIадиса паччахьалкхен декхараш дIадахар коллектива сийлен декхар да.

Къаьстта во болх беш тIехьаюсаш я укхаза Х. Махмудови С. Бекмурзиеви керте латтача сменай коллективаш.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СЕССИ ГУЛЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика бархIазлагIа хержача Лакхехьарча Совета шоллагIа сесси 1985 шера 11 декабре г. Грозне гулъе.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шу 10 ноябрь.

Нов. М. М. МУСАЕВНА «НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КУЛЬТУРА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХА СИИЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Литература даькъе дика хIамаш карагIдувларахи къахьегамхошта коммунистически кхетам луча юкъе хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни болхло» яха сийлен цIи лойла Мусаев Магомед Мусаевича — яздархочоа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1985 шу 11 ноябрь.

Нов. Б. К. ЧАГАЕВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Партийни органашка дукхача шерашка беркате болх барахи ваьча дийнахьа денз 50 шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла Чагаев Баудин Камалдиновича — КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный.
1985 шу 11 ноябрь.

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

Ювцаш я КПСС Программа кердача редакце, КПСС Устава де могадеча хувцамий, Керттерча лостамий проекташ

КУЛГАЛДАРА БОКЪО ЙОАЙИЧА

Парте Программа кердача редакце а де могаду хувцамаш оттадаьча парте Устава а проекташ тӀа белгал ма даккхара, Коммунистически парти советски халкъа авангард я.

Парте члений мугӀарашта юкъе вола саг декхарийла ва КПСС члена сий дола цӀи лакха лоаттае. ХӀаьта цун мугӀарашта юкъеваха лерхӀачо уйла е еза шийлоӀам парте лоӀамца бувза, шийвахар парте вахарца дувза кийча хилара. Цо эггара хьалхарча аргӀана массаза а кхоачашде деза парте шийчленашта тӀадуллаш дола декхараш.

Парте ше деш мел дар шийчленашца, дерригача халкъаца дага а ювлаш ду. Иштта дагаяла араяьхай цо лахкехьа вай хьоаль Программаи Уставеи проекташ. Шоашта царех хетар ала яхаш кхайк вайга парти.

Коммунистически парте Устава проекта кхоалагӀча статьяй «в» яхача пункта тӀа парте члена бокъо я аьннад: «партийни собранешка, конференцешка, съездашка, комитетий пленумашка моллагӀча партийни органа, моллагӀча коммуниста критика е, моллагӀча гӀулакха тӀа из вале а. Критика ӀотоӀаяран критика ярах чӀир лехаран бехке бола нах чӀоаггӀа бехктокхаме увза беза, КПСС мугӀарашкара дӀабаха а йиш йолаш».

Ховш ма дарра, партийни органа е къаьсттача коммуниста критика ю цох е вокхах цхьа гӀалат даларах. Из атта лац шийх гӀалат даьнначо. Цунна дезац шийх даьнна гӀалат дувцаш хилар. ГӀалат-м вала мег моллагӀа а. Бакъда цхьан бехктокхамеча балха тӀа а волаш, шийдика са а кхеташ, шийх тийша парте денна гӀулакх толхадеш вола коммунист, из иштта чӀоагӀа гӀалат ваьлча, ше кулгалдеш хиннача цхьан балха тӀара кулгалдеча вокх балха тӀа оттавеш хилар вӀалла нийса дац. Цу хӀамо къахьегамхой шекбоах, из чӀоагӀа новкъа а хул.

Цудухьа кхоалагӀча статьяй цхьа пункт цу тайпара парте шийна тӀадилла гӀулакх кхоачаш ца даьча, из толхадаьча коммуниста хьакъехьа дувцаш хилча нийса хургда. Вай вахаре йолаш я парте член волча саго ше кулгалдеш волча моттиге гӀулакх толхадича, из кхыча, ше хинначул лохехьа боацача кулгалдеча балха тӀа хьежаву моттигаш. Из практика цӀенъяь дӀаьккхача бакъахьа хетар сона. ХӀана аьлча парте член политически грамотни саг ма вий, цудухьа ср ца кхеташ валац из гӀалат. Коммунист массе а оагӀорахьара цӀена саг хила декхарийла ва.

Ю. ЧАХКИЕВ,
парте ветеран.

Берригача советски наха санна Назрановски трикотажни фабрика болхлоша чӀоагӀа уйла тӀаяхнийта Ӏомаеш я 1986—1990 шерашка а 2000 шерага кхаччалца йолча юкъа а СССР экономически социальни дегӀайоалаяра керттерча лостамех йола проект. Цу лоархӀамеча документа тӀа бехктокхаме декхараш хьалхашка оттаду фабрика болхлошта. Уж диза кхоачашдара йола таронаши кхоачамаши лохаш ба уж. Шоаш мукъаболча хана е делкъийга салоӀача хана цу проекта материалаш еша а ешаш, цунах лаьца дагабувл уж.

СУРТА ТӀА: ворхӀагӀча конвейера бригадир Джандарова Сельман шийбригадерча болхлошта ешаш я керттерча лостамий проект.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДоагӀар лерттӀа хьадеха

Дукха ха йоаццаш парте мугӀарашка дӀайийцав со. Са партстаж а шу мара яц.

Аз а тха заводерча со санна болча къонача коммунисташа а боккха тернам тӀабахийта Ӏомаю КПСС Программа кердача редакце проект.

Цу лоархӀамерча документа тӀара къастта сайбалхаца гарга а ювзаенна а хеташ йийшар аз проекта шоллагӀча дакъа чуйоагӀа «Парте экономически стратеги» яха II—гӀа раздел. Цу тӀа, ма производство кхы тӀа а дерра хьалхадоах вай мехка гӀайоалаяра наькъагӀа хӀанзчул тӀехьагӀа де дезараш. ХӀаьта уж кӀезига дац. Из иштта хилар хьахьокх духхьал тха литейни цеха балха процессага хьежача.

Тахан цеха коллективо тайп-тайпара прессаштеи цӀарацӀураштеи лаьрхӀа йолча оатхалашта формовка а еш, уж вай мехкарча ткъаь заводе дӀаухийт. Берригача заказчикашца укх шера яь хинна договор биъ бутт хьал хьалха кхоачашъяьй оаха. ХӀаьта а уж предприятеш хӀанз а тӀехьа керда заказаш деш я.

Уж толамаш аттача гӀолла хьахулаш дац. Масала, формовочни маркхал кийчбеча хана цунна юкъе дукха металлически отходаш нийслу. ТӀаккха цу маркхалаца болх беча хана цар кулгаш тед, иштта хьаеш йола продукци хеттача бесса дика хилийтац. Из кхоачамбоацар ца нийсдалийта гӀерташ аз а са новкъосташа Мифтахов Марата, Долгиев Мовлат-Гире дукхагӀбола болх кулгнара бу, уж отходаш дӀакъесста а еш.

Иштта дукха маьхе ха йоаеш къахьега дезаргдацар тха цех магнитни сипаратораца Ӏалашъяьлларе.

Бакъда, тахан доацачунга са а ца тувсаш, арахецача продукце дикал ма хулла даккхъяра тӀехьа къовсам лоаттабеш хьайоагӀача цеха барт-цхьоагӀо йола коллектива итт бетта план 103 процент кхоачашъяьй. 10 ноябре духхьал кхояьча материалий чотагӀа къахьегаш кхоалагӀа ди чакхдаьккхар. Продукци ма могга дикагӀа хилийтара даим йоакхо ю оаха. Из уйла болхлочун керта чу ца хуле толамех дувца ешаш. Цудухьа «Продукци дика хилар профессиональни а патриотически а доккхал деш дола хӀама хила деза» яхача проекта тӀара дешашта тхона тӀатехача бакъахьа хет. **«Доккхал хинна а ца Ӏеш болхлочун юхь юллаш а цун сий айдеш а бола хьокхам хила беза»,** аьнна.

Х. АУШЕВ,
«Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода литейни цеха формовщик.

ОПЫТ ДӀАЙОВЗИЙТАРА— ДУКХАГӀА ТЕРКО

Хьайбаши коа тӀара оалхазараши кхеделга а чуоттадаь кхоабилга а тоаде, боахамашта чуреи боахамашта юкъереи специализаци дегӀакхувла, дулх, шура, кхыйола продукци яккхара интенсивни методаш а прогрессивни поточни технологеш а юкъекхувла, тӀахьех 1986—1990 шерашка а 2000 шерага кхаччалца йолча а СССР экономически социальни дегӀайоалаяра Керттерча лостамий проекта тӀа.

Цу хьакъехьа тха боахамс деш дар кӀезига дац. Доахан поточно - цеховой хьисапе леладе доладаьд, дикагӀа пайда эц доакъарах а. Хьайбай продукци дукхагӀа яккха йиш хулийта таронаш а лехаш производстве уж юкъекхувларо вӀаштӀехьдалийтад тха коллектива Даьхенна шура йоххара карарча пятилетка план укх шера нийс бетта кхоачашъе.

КПСС XXVII съезда толаме накъадахара мехка яьржача социалистически яхье хьинаре дакъа а лоацаш, оаха лаьрхӀад шу чакхдалалехьа пятилетка планал совгӀа кхы а кхо бӀаь тонн йохха. ЛаьрхӀар кхоачашхургхиларах теш тхо.

Дукха ба тха ферме а районе а йоккха балха опыт йолаш, хӀаьта из бахьан долаш декхарех толаме лоархӀабеш бола хьайбаш лелдераш. Масала, районе массарел дукхагӀа ба итт бетта хӀара кхоабача Ӏаттагара 3617 килограмм шура яьккха XX партсъезда цӀерагӀча колхозера доярка Сагиева Даша, 3269 килограмм яьккха Ленина цӀерагӀча колхозера Айдамирова Яха, цу хьокхамга гаргакхаьча Айдамирова Бенисат, тха колхозера Хашакиева Хьава, Сухорукова Вера, кхыбараш.

Цунца цхьана, тӀехьабусараш а кӀезига бац. Иштта хьале уж нийслургбацар толашагӀа болча доярка́й опыт царна йовзийтаре. ХӀанзчул кхы а дукхагӀа шура яккха мегар лакхе цӀераш яьхача доярнаша мехка толашагӀа барий говзал Ӏомае йиш йолаш баларе. Цудухьа бакъахьа хургдар аьнна хет сона керттерча лостамашта юкъе **производстве хьалхалаттарий балха опыт шерагӀа йоаржаяра йоакхо е,** аьнна дешаш юкъедоаладича.

З. ФАРГИЕВА,
Сунженски района ЦӀеча Эскара цӀерагӀча колхоза доярка.

Болхлочун уйлаш

Тоалуш бац болх

ДӀабахача итт бетта нах дӀахьа кхувлара план кхоачашъяьяц тха депо коллективо. Цун массехи бахьан да. Водителий бехкагӀа нийслу цхьадараш, бакъда, дукхагӀча даькъе тха кулгалхоша лерттӀа болх вӀаштӀехьа ца баккхар да керттердар.

Геттара во я тха ремонтни база. Помещене шийла я, лаьдар чуухаш ба тхов. Тоъаш яц запасной оатхалаш. Депо «тоаль» гараьнна трамвайш кхоачаш сахьата болх а балехьа ехе чуух. Тахан ялхлагӀча маршрутагӀа ши рейс мара яьяц аз. Трамвай ехе депо юхачуенай. ХӀанз диъпагӀа сахьат да слесараш из тоаеш боахка. Из-м ах сахьата баргбелаш болх ма барий, оатхалаш ца хиларах гаьна даьннад гӀулакх. ТӀаккха со мара латтаций цу бэхьанех болх ца беш тахан? Ворх-бархӀ трамвай латт хӀара дийнахьа. Цудухьа вӀалла бехке бац трамвайш во лел, яхаш летҡъа нах.

Укх тӀеххьарча шин шера дукха нах балхара дӀабувл тхо долчара. Къаьстта хала хеташ да царна юкъе дукхача хана денз болх баь йӀаьхий опыт йола водителаш хилар. ХӀаьта царех бехк беккха йиш яц. ХӀана аьлча, моральни, материальни стимулировани елга, бытови хьалаш Ӏалаьмате во да депо.

ХӀанзчул тхъаь кхоъ шу хьалха хьалъяь цхьа общежити мара яц тха депорча болхлошта лаьркӀа. ХӀаьта цу чу бах дезалаш бараш а боацараш а. Цхьадолча цӀагӀа 7-8 саг ва Ӏеш. Диъ тума телаш, квартире ях со. Со санна воча хьале бахаш итташ, дезалаш ба. Массех шу даьннад цхьаьхха общежити хьалъергъя, яхаш тха кулгалхоша хабараш дувца, хӀаьта цун хӀанз а проект оттаьяц.

ХӀара бетта, кварталагӀа балха итогаш ю депо. Укх шера чакхъяьннача кхаь квартагӀа вӀаштта хьалхара моттигаш яьхар электро-слесарни цехо. Депо дог да ала мегаргда цу цехах. Хьалхара моттигм яьккхар, бакъда, доагӀа ахча хьа ца луш нах кхестабу кулгалхоша. Цу саннача гӀулакхаша наьха балхацара безам боабу.

ЧӀоагӀа во да цу цехерча наьха балха хьалаш а. Йоачан йолча дийнахьа бӀарчча Ӏам отт цехе. Болх электричестваца ма бой. Долче, доккха хатар хила тарлу... ЧӀоагӀа во да тхо долча кхерамзлен техника бокъонаш лораяра гӀулакхаш. Масала, хийла лине тӀа араяла йийзай са трамвай технически хьалега диллача маршрутагӀа лелае бокъе йоацца́ше а. Из нийслу депо кулгалхоша линеш тӀа транспорт тоъаш яц, фухзадий е арадовла деза яхарах. Пассажирех йиза трамвай ехе соц. Раьза хургбий тхона тӀаккха пассажираш?

Атта бац трамвая водитела болх. Атта бац депо кхыча участкашка къахьегача наьха болх а. Цхьабакъда, мичча бесса бале а бе безаш ба. Из бе беза ше кхоачашдер лоархӀаме гӀулакх долга ховш, ше къахьегача предприятех дикача даь санна дог лазаш, кхоачамбоацарашца, прогулаш ерашца, балха тӀехьабуэларашца, хьаьда къовсам а лоаттабеш.

Шоай хьаьналча къахьегамца сий даьккха нах а кӀезига бац депо. Царех ба В. Серебрякова, В. Вишникина, М. Таймасханова, кхыбараш. Цар шоай йӀаьхий балха опыт камаьрша дӀалу кагирхошта.

З. БАЧАЕВА,
Грозненски трамвайни депо водитель.

МИШТА ЯЬЙ ӀАН КИЙЧО?

ШЕЛАЛ ЭТТАЧА ТӀЕХЬА ХУРГДА

Карара шу дӀадолалуш «Сунжамежрайгаз» управлене мероприятеш оттайир газови боахам Ӏана кийчбара. Цунга хьежжа хӀара участка де дезар белгалдоаккхаш планаши графинаши оттайир. «Сунжамежрайгаз» управлене йоккхагӀчарех цаӀ я Алхан - Калински участок. Газопровода дӀоахал 92 километрга дӀакхоач. 8 шкафни, 4 стационарни регуляторш я цун. Цул совгӀа, промышленно-коммунальни объекташка газа регулировка ю 60 установка латт. Юрта газ йоагаеш 2214 цӀа да, царех 1346 цӀагӀа линейни газ йоагаю.

14 сагах латтача участка коллективо дукха къахьег сийна ала ца бовш, хаддаьза боагаш хилар Ӏалашдара. Ма дарра аьлча, де дезар кӀезига дац: хӀара бетт-бетта ревизи е езаш я 162 квартира, газах мишта пайда эца беза нэха дӀахьехилга, профилактически болх белга, схар тоаелга. ХӀара дийнахьа яхар мо уж балхаш де дезаш дале а, дукха хӀама ца эшаш Ӏан кийчо яь яьнна́й участка коллектив. Цӏеношка латтача газови приборашта профилактически ремонт яра график хӀара бетта тӀеххоачашъю. Газови гӀувнашта ремонт яьй, газопроводашта басар хьекхадьннад. Ерригача промышленни а бытовой а объекташка йола газ йоагаеча устройстваша, запорни арматура болх мишта бу хьежаб. Участке йола автомашинац тоаьяй, слесараша, шофераша технически минимум дӀа а енит, газови приборашца болх бе бокъо йолаш ба. Коллектива хӀара члено шийна хьалхашка оттадаь декхараш диза кхоачашду. Масал а гойташ къахьегаш ба коммунист шофер - газосварщик С. Берсанов, слесарь С. Мурадов, тӀема а къахьегама а ветеран В. Сидоров, кхыбараш. Коммунистически къахьегама ударникаш болча цар шоай йоккха опыт дӀалу кагирхошта.

Участка коллективо хаддаьза тӀахьожам лоаттабу газ йоагаяра кхерамзле лораяра. Де дезар даь дац, аьнна потребителашкара цхьа жалоба енаяц укх тӀеххьарча хана.

Ӏай шийла хургйоацаш газовикаш оарцагӀбаьнна бале а, цхьадолча боахамий кулгалхоша хӀанз а де дезар даьдац шоай предприятешка йӀайха хилийтара. Царех я № 1, № 2 йолча школай, участкови больница коллективаш. ХӀара шера во кийч ю школаш. Шийла хилар бахьан долаш лоацъю урокаш, дешара программа кхоачаш ца еш юс. ХӀана а яьш хьа ца лотадеш латт укхаза. Шоай ханнахьа де дезар ца а деш, яьш хьалсоташ, юха уж доадеш моттигаш хул. Из газовикашка ца хоатташ цхьаккха дича а де йиш йолаш дац.

Берий беша, столове, Ермоловски коа тӀара оалхазараш леладеча фабрика прачечне, хлебопекарне коллективаца телхаю газах пайда эцаьа правилаш. Цу учреждений кулгалхой декхарийла ба хӀара квартале цкъа тунгалаш цӀенъярах увттаь акташ участке хьатела. Из деш дац. Цу тайпара акташ йоацаш пишкаш лотаьй Ермоловски ДОК-е, кхычахьа.

Газ йоагаярах йола правилаш телха а еш, газови приборш хьаллотаьй юрта бахача дукхача наха. Масала, Ленина цӀерагӀча улица тӀа бахача гражданаша Байсултанова, Бурсагова газовикашка ца а хоатташ отрашта кӀэл латтача приметейкашка газ хьатӀайоалаяьй. Газопровод лораяра йола зона эпжий телхаьй Космонавтий улицагӀа бахача Ш. Малиева, Кирова улицагӀа бахача А. Курбанова, Ш. Курбанова. Шоашка де йиш яц яххаше а, газолини карташ а яь чулаьцай цар. Кхераме хӀама да из, хӀана аьлча газови лини мичча хана дӀатӀаваха йиш йолаш хьайийлла хила еза.

Цхьаькха а да тха вӀалла вӀаштӀехьа ца доалаш — газ йоагаярах ахча хьагулделга. ХӀаранена хов шийгара фу доагӀа, ахча мича дӀадала деза. ХӀаьта а кӀезига ба шийханнахьа из дӀалуш бараш. Тоъам ба юрта бахача нахага 9 бетта хьа ца луш 51 эзар сом доалл аьлча. Масала, Х. Муцаевга, З. Закриевга, М. Чимиговга, Л. Сапарбиевга дӀа ца луш хӀаранега доалл 220 сом. Хагиеви Сулумови декхарийла ва 720 сом. ХӀара дийнахьа царна наӀарга ух тхо пачча́ьалкхев декхар хьатокхилга дехаш. Цох а хӀама хилац.

Шийгара доагӀар деш яц Урус-Мартане йола ВДПО контора а. ЦӀи йоагаю сезон чакхъяьлча тунгалаш цӀенъе, газоходаш, вентканалаш айхха йий хьажа декхарийла ба пожарни охрана болхлой. ХӀама ца деш а баьгӀе, цул тӀехьагӀа тохалу пишкаш сага ха хьатӀаэттача. Бе беззача тайпара бац из болх, е ца беш бусаш а моттигаш хиннай. Цох хатар эшхара кхерам ба.

Цул совгӀа, Алхан-Калински участке цаӀ хинна а трубочист хила везав. ТӀаккха мара вӀаштӀехьдаргдац газ йоагаеча кхерамзле Ӏалашъе.

ХьатӀакхаьчай гуйре, гаьна дац Ӏа. ХӀанзехьа а вай тоха ца лой, шийла хургья вай фусамашка, болх беча моттигашка, школашка. Из цхьаккха дича а хилийта йиш яц.

З. ХАРАЧОЕВ.

Кхомбар—рузкъа дебадар

ДАЙ САННА ХЬОЖ

Баьцадаараш дӀадалара карарча пятилетка план сентябрь бетта кхоачашйир оаха. Самардийнахьа лоархӀадир укх шерарча планах а.

Из толам боаккхача къаьстта доккха дакъа юкъедихьар трактериста Болохов Владимира, кхаш леладераша Баландина Галинас, Чичканова Меде, Ушакова Александрас, Зубова Феклас, кхычар.

ХӀара центнер баьцадаараш кхедарга пятилетка диъ шера дӀадахийтар планал 81 кепиги укх шера 1 соми 93 кепиги кӀезигагӀа хилар.

Боккха теркам тӀабохийташ йийшар оаха кердача редакцех йола КПСС Программа.

«...Кхомбелга, халкъа рузкъа хьурматдеш дӀаухийтилга, хӀара сомах рационально пайда эцилга, боахама доал во дар дӀадоаккхилга, производствени йоаца расходаши зенаши дӀадоахилга— парте юкъара, халкъа юкъара декхар, хӀара къахьегама коллектива, хӀара болхлочун декхар», аьннад цу тӀа.

Цу дешай хаддаьза йоакхо ю тха коллективо, подрядагӀа болх белга юкъедоаладаьчул тӀехьагӀа къаьстта а еш. ХӀаьта иштта оаха къахьега шоллагӀа шу да. ХӀанз хӀара сага хов шийалапи хьувкъамах тийша долга цудухьа из ма хулла а лорабе а гӀерт. ХӀаьта помидораш чуэцача хана юхе хӀама йитац, талхалехьа уж тикашка дӀакхачийта гӀерт, лоацца аьлча, дикача дас санна лораю.

Л. БЕЛЯКОВА,
Сунженски района «Ассинский» совхоза баьцадаараш леладеча бригада бригадир.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТА» АРГӀАНАРА НОМЕР

Кепа а теха, араьннай КПСС обкома пропагандаи агитаци «Агитатора блокнота» аргӀанара номер. «Агитаце практикал» яхача рубрикана кӀала а «ГӀулакхаца а, дешаца а шийна тӀехьабоах» яха корреспонденци. Цу тӀа дувц Грозненски района «Атагинский» совхоза хьайбай комплекса начальника А. М. Делиханова, политинформатор ше хиларах тарра, шоай коллективе цо беча кхетама балхах лаьца.

«Оргтехника» объединене парткома секретара заместитела В. Прокоповас кийчъяьй «Поселке цӀей санна деадир» яха статья.

Агитатораштеи политинформатераштеи новкъостала номер тӀа кепатехай «Хозрасчет хьинарегӀа юкъекхувла» яха экономически Ӏилмай кандидата А. Багдасаряна а, «Наха эшарий боарам нийса вӀаштӀехьбаккхар» яха философски Ӏилмай кандидата Г. Голева а статьяш.

Блокнота тӀа йолаш я кхыйола а материалаш.

Барт бола бригада

Къонача болхлочо С.-Х. Махмудова кулгалду кагирхой бригада шушаш дӀа-хьа кхахьара лаьрхӀа транспортераш хьаеш я. Ийс саг чувоагӀа из коллектив вӀашагӀъелла дукха ха еце а берригача членашa шишша-кхоккха специальность караерзаяьй. Масала, царех хӀаравар сваршика, фрезеровщика, слесара-сборщика говзалах хийцца болх бе йиш йолаш ва. Пищемаш» заводе хьалхле дӀа ца хецаш хьайоагӀа из бригада. ДӀабахача итт бетта план 125 процент кхоачашъяьй цо.

Кердадараш лехаш болх бу Р. Улыбаева, С-Х. Махмудова. Цар тийннача рационализаторски предложенеех транспортераша вӀашагӀйоххача линера сборочни узлаш кердаяьхай. Цо болхлой къахьегам аттача баьккхаб, материалаш а электроэнерги а кхое вӀаштӀехьдоалийт. Хьинаре къахьегарца завода кхыча болхлошта а тӀехьа шийгара масал телаш хьавоагӀа цу бригадера цъона коммунист комсомола Шалински райкома бюро член вола Т. Товсултанов. Боккха общественни болх бешше ха кораёоагӀа цунна Грозненски мехкдаьтта института деша а производстванаа кердалараш юкъекхувла а. Масала цо еннача рационализаторски предложенех транспортера цхьацпа йола оатхалаш хьаяра гӀо деш приспособленеш вӀашагӀъехчай. Царех я вальцовка а рихтовка а еш йола устройстваш. ХӀанз из барт-цхьоагӀо йола бригада къахьегаш я 20 декабре шера план кхоачашъергъя, аьнна дош а денна.

Р. ЯКУБОВ.

• Ширдаьннача гӀулакхашца—лира къовсам!

Жуккаргаш

Кхел... КӀоарга чулоацам, доаккха маӀан дола дош да из. ХӀара саг шийкхела да хулга Ӏалашдаьд вай Советий мехка. Таханарча сийрдача, паргӀатача, кортамукъача вай вахаро из бакъдеш дола масалаш хӀара денна яхар санна хьахьокх. Деша, шийна езаеннача профессех болх бе, салаӀа мукъа беннаб советски Ӏаьдало хӀара сага цун къам, вахаш яьккха ха, фух-тайпах хилар къеста ца деш. Дерригa а тийша да хӀаране шийхьаькъалах, талантах, хьинарах. Цунна тешал дара дукха масалаш доаладе йиш я вай. Тахан мехка тайп-тайпарча вузашка, техникумашка, училищашка дешаш эзараш ба вайнаьха кагий нахи мехкарийи. Дукха ба Ӏилман знанеш караерзаеча йоккхий лакхалепаш яьхараш а, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах, наха шоай чӀоаггӀа тешам беннараш а. Дуккхача наха йовз СССР Лакхехьарча Совета депутатий, Социалистически Къахьегама Турпала Н. Ведерникова, С. Умалатовай, ТӀ. Халгуева, Грозненски мехкдаьтта институтерча Ӏилмай доктории Ужахов Ахьмада, Саидов Вахий, ЧИГУ Ӏилмай доктории Оздоева Фирузай, Алиев Шарпудина, кхыбарий цӀераш. Из цар карагӀдаьннад советски наьха вахарах, цар гӀулакхех йоагӀаш йола йоакхо парте, советски правительствос еш хилар бахьан долаш.

МоллагӀа саг, цо вахаре кхоачашду декхар эӀамига е доккха дале а, ираза хьакхеллав, наха пайдане хӀама деш ваха веза. Бакъда, цу сийрдача наькъагӀа беркате лераш юташ дӀахо баха ловчарна духьале е, нийъ бехка гӀертараш а нийслу. Уж ба- ширдаьнна гӀулакхаш наха качдехкараш, паргӀата дегӀаахара, таханарча гӀозленах кхера царна новкъарле ераш.

Шоай дезалашка дукха ма дешийта, даьлах тешаш, дина обрядаш, кхоачашъеш хургдолаш хьалхеде шоай бераш, яхаш лертӀарбоах цар нах, шоашта хеттача тайпара баха битац уж. Царех цаӀ ва цхьаннахьа болх беш воаца Галашка ваха чӀоаггӀа дина гӀулакха ше оарцагӀваьнна хьувз алийтар духьа, цхьаболча сакхетам лоха болча наха хьалхашка кеп увттаеш вола Гулиев СаӀадала Хьамзат. Шийхур-могар ду цо наха шоай бераш, динах тешаш а долаш, хьалкхедара. уж шоай тоаба юкъеувзара. Дерригa гӀулакхаш кхелашка къестаде гӀерт из дина керте латтарашца цхьана, моттигерча юрта Советаген милице органашнеи гӀулакх дӀа а ца кхоачийташ.

Цу юртарча Арапханов Ювсапа Ахьмада а шийхьинар кходац къайлагӀа зикараш дара, дина обрядаш чакхъяхара мурдаш гулбеш, царна юкъе дакъа лацара кхувшбоагӀараш чуувзаш. Иштта цун аьттув баьннаб Серноводске, Галашка, Алхасте, кхыча юрташка бахаш бола кагирхой Галаев Ювпаза Мухьмад, Дзангиев Мухьмада Ахьмад, Дзангиев Сайта Мувса, Евлоев Ӏаддал-Къаьдара Гелани, кхыбола кагирхой шоай тоабана юкъебоалабе. ХӀаьта белгалданкха деза царех дукхагӀбараша дог Ӏаббалпа зикар даь арабаьлча, моллагӀа нийрча хӀама де тарлу: къоалаш дар, наьха мехкарий удабар, вӀашагӀлетар, кхыдар. Цу тайпарчар хьинарца укх тӀеххьарча хана Нестеровски, Троицки, Орджоникидзевски станицешка, Карабулак поселке, кхычахьа дика дегӀаухаш я мурдий тоабаш. Иштта регистраци а яь, маьждиге шоай ритуалаш чакхйоахача гуч чахьарча бусалба ди лелабеча цхьан обществаца цхьана районе къайлагӀа дина гӀулакхаш чакхдоахаш я 12 мурдий тоаба.

Масала, Алхасте вӀашагӀъелай Х. Куркиева кулгалду мурдий тоаба. Галашка а, Мужеча а, Оалкама а я уж санна яраш. Царна керте латт А. Арапханов, А. Костоев, Т. Муцольгов, М-Ш. Хамхоев. Советски законаша харцахьа лоархӀа гӀулакхаш чакхдоахаш ба цу тоабашта юкъе аьннар отташ бола А.-К. Пидиев. Х. Дукиев, Ю. Галаев, кхыбараш. Цар низаца вӀаштӀехьйоах зерата бийсаш, Ӏадаташцеи шариӀатацеи кхестаде гӀерт уж наха юкъе нийслу дика а во а, советски законаша дӀадехар теркалдац.

Вайна дегаза хетача цхьаькха цхьан хӀамах ала безам бар. Ламаза ха хьатӀа ма кхаьччинге а арахьа ше нийсвеннача моттиге: улица тӀа, наькъ йисте, базар тӀа нах гулбеннача метте шоашта кӀала цхьа моллагӀа хӀамилг а тессе, дӀаувгг цхьабараш, гонахьа лелача наьха дог а кхоарладеш. Цул тӀехьагӀа, набарагӀа ши-шегӀа лув саг санна, силхьаш даха болалу. Из деррига а моттийта ду хӀамаш да.

Иштта, укх деношка Галашка ваха воагӀаш Алхасте автобуса хьалтӀаваьлар бе силхьаш доахка цхьа къоано. Автобусаца ше дӀавигарах боагӀа мах шийгара дӀабийхача, даьла цӀи а йицъенна, бӀеха пхьарч э волавелар из цхьаккха бехк боацача шоферага. Эздел а лаьца, цунга дош юха ца оалаш цо сабардаьдале а, чӀоагӀа раьза баьцар воккхача сага автобуса чу хинна нах, цунах бехк боаккхаш, наӀалт яхаш вӀашин къамаьлаш дора цар. Е вешта хила а дагӀапар из-м. Бакъда, хаттар-м отт: маллагӀа дика масал лургда цуморча къоанош шоашта гонахьарча кагирхошта. Кагирхой нийсача новкъа тӀара баха, наха ширдаьнна гӀулакхаш, Ӏаьдалаш качдехка хӀана гӀерт-те уж «фанатикаш»? Дина гӀулакхашта уж сел мутӀахьа ба яхар а теша хала хӀама да. Хьаьнала къахьега безам ца хилар, мах боацаш массаза а наьха шун тӀа багӀа царна ловлга, цар динах, рузкъах хьогилга, мовлат дешарах шоашта ахчаш телилга лоьш хилар да из деррига а, хӀана аьлча, цар дика кхетаду наьха хьалтаро хьалха хинначунца нийсйича дукха дикагӀа йолга.

Ди денгара ме доал тоалуш, хозлуш доагӀа вай вахар. Советски наьха сакхетам айбара, цар хьал-таро айяра, идейно-нравственни дика оамалаш йоахкаш, шоай халкъа, Даьхенна пайдане а болаш, царех бизза патриоташинтернационалисташ хьалххебара деррига ду вай парте, паччахьалкхено. Из къаьгга хьахьокх хӀанз ювцаш йолча КПСС Программа, Устава, керттерча лостамий проекташа а.

Миллионаш, миллионаш болча советски наьха хьинар, хьаькъал, денал шийна чулаьца дола из сийлахь-доккха дагалаттар кхоачашхургхиларах шеко яц, хӀаьта цунна новкъарле е гӀертараш вахаро ше хӀаланбергба, жуккаргаш санна исторе кхалаж тӀа кховсаргба.

Р. АУШЕВ.

Малгобекски районера хоамаш

Декхараш кхоачашдаьд

Ленина орден лелаеча «Малгобекнефть» яхача мехкдаьтта доаккхача управлене йиъ брагада социалистически яхье хьалхалатташ хьайоагІа. М. К. Балаева кулгалдеш йола № 1 йолча бригада шийн къахьегама гойтамаш 110 процентага хьалкхоачадаьд. Шоай социалистически декхараш тІекхоачашдаьд М. В. Торе, Н. В. Батищева, А. Г. Трегубова кулгалдеча бригадаша а.

«Профессех дикагІвар» яхача яхье хьалхаба операторäш М. Дедов, З. Батраев, Н. Гусева, Х. Намаев, Н. Безуглов, Н. Черваева, Е. Мордечев, Л. Батраев, бурильщик Х. Галаев.

«Грознефть» производственни гІуллакх дара объединене № 3 йолча базе болхлой КПСС XXVII съезда сийна оттаьча къахьегама вахте хьалха латт. Цар 135—137 процент тІехкхоачашъяьй план.

С. Э. Энгиноева кулгалдеча сварщикий бригаде шийн социалистически декхараш 137 процент кхоачашдаьд. Цул тІехьайнсаяц слесарий бригада а. Укхаза кулгалдеш ва М. А. Чумаков. Къахьегама дисциплина дика хиларо, опыт дІа-хьа эцара болх цІенхаштта баро, хІара болхлоно шийн профессиональни говзал лакхъяро ноакъостал даьд из талам баккха.

ХІаранена ши-шийна йолча яхье хьалха латт А.-М. Бузуркиева, З. Ярыжева, А. Гариева.

Районерча тракторни экипажашта юкъе лелаена социалистически яхье котало яьккхай П. Гусев, И. Дудченко, Н. Соснов чувоагІача экипажо. «КПСС XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 докадаІ» яхача девизах болх беш шоай декхараш 107 процент кхоачашдаьд цар.

Маьхк еча заводе

КПСС XXVII съезда толамца накъабахара тІайица декхараш дизза кхоачашдеш хьайоагІа В. Ф. Петровас кулгалду бригада. Шийн план 106,4 процент кхоачашъяьй цо. Укхаза продукце дикал лакхъеш къахьегаш ба З. Бокова, Л. Яндиева, М. Хадзиева, оборудовани тоаеш вола слесарь Б. Боков.

— «Цу бригада толам ши-шегІа хиннабац, — йоах маьхк еча завода карттерча инженера М. Акриевас. — Коммуниста В. Ф. Петровас кулгалдеча бригаде къахьегама дисциплина телхаеш моттигаш хилац. Кулгалхочо ше а дика къахьег, шийца болх беш болча нахагара а из хьадех».

Керда цІа

Малгобеке революце цІей хьатІакхоачаш шовзткъе итт квартира чуйола керда цІа хьалдаь йистедаьккхар № 105 йолча ПМК болхлоша. Из хьалдеш дика къахьийгад каменщикаша ШадиевгІар Абукара, Султана, Мухьмада, Озиев Мухарбика, штукатураша Белхароева Новдаша, Кукиева Набе, Даурбекова Лидас, Бекова Лидас, плотника Евлоев Хьусена.

Кердача цІагІа квартираш елар тІема ветеранашта Б. Чернышовна, В. Фидосовна, Г. Мачулина, М. Дзейтовва, А. Гуноевна, кхычарна.

Дукха бераш кхедаьча Коригова Золотхана а хьожайир укхаза квартира. Золотхан Малгобекски хозрасчета участке штукатур-маляр а ворхІ бера нана а я.

— Квартира ялар сона а са дезала а доккха совгІат да, — йоах цо. — Вай Даьхено со санна болча мугІареча къахьегамхой йоакхо ю. ЗІамагІдолча бераштa пособеш тел. Берий бешамашка мах бала ца безац хьож царга. ХІанз керда квартира а еннай.

М. МУРАТОВ.

ГРУЗИНСКИ ССР. Белоруссен Прибалтикан мелиораторий опытах пайда а эцаш, дІакъайла дренажни системаш кийчъяра прогрессивни метод дІайоладьй «Колхидстрой» треста коллективо. Цул совгІа, лаьтта доакъадаргара дІадоладаьча из ахарга кхаччалца долча балхий еррига цикл предприяте чакхйоакх. Цу тІа а кхаш боахамашка дІаденнаргаш лархІац хьалхара хьувкъам чуйица баьнначул тІехьагІа мара.

«Колхидстрой» тресто хІанз 90 эзар гектар гаргга лаьтташ докъадаьд, 15 эзар гектара тІа хий декха системаш хьалъяьй. Решени тІанийцай беррига Колхидски бер — 220 эзар гектар — наькъаш дахка, водопроводаш яхка, тайп-тайпара культур-технически мероприятеш чакхъяха лаьрхІача бІарччаьа цаІ йолча схемагІа бокъонца комплексно бокъабелген карaберзабелген сихдара хьакъехьа.

СУРТА ТІА: болх беш я дреноукладчик.

И. ЧОХОНЕЛИДЗЕ сурт. ТАСС фотохроника.

СОВХОЗА ГІИРСАШ

Гаьнна гІомарий ара улл Шелковской района «Сарысуйский» яха совхоз. Нохч-ГІалгІайчен столицера цу боахаме кхаччалца 140 километр никъ бе беза. Цхьан хана Сары-Су яхача юрта мел дола цІенош топпара кирпишкех даь, йост тІатесса е эрз тІатеха тховнаш а долаш хиннад. ХІанз мел эша паргІатонаш чу а йолаш, еттача кирпишкех даьча доккхийча цІеношка бах совхоза болхлой. Сийрда йоагаш электрически лампаш, телевизорий сийна экранаш, екаш радиопередачаш я.

Юрта юккъе — школа, торговни предприятей, организацей, учрежденей хІанзарчар тайпара йола зданеш. Совхоза конторана гоннахьа дІаегІа сквер я. Сомий бешамаша хьуладаь дагІа дуккха цІенош. Из долла хІама юрта бахача нахах вІашагІъеллача йоккхача гІишлошъеча бригада члений кулгаша даь да. Дуккхача кагийча нахен мехкарашен, даьшкара денз хьабоагІача ахархоша, каменщиканий, плотникий, малярий, штукатурий, сантехникий профессеш Іомаяьй.

— 11-ча пятилетке еттача кирпишкех даьча, шифер тІайиллача цІеной бІаргча улицащ яхкай тханцига, — доккхал деш дувц совхоза директора Тимур Шавова. — КІезига хьалъяьяц производственни объекташ, культурно-бытовой учрежденеш. Иштта тахан а хьалдеш керда гІирсаш да тха боахаме.

Алхха укх шера гІишлонхоша эксплуатаце дІаденнад шишша квартира йола кхо цІа, гІонна болча боахама лаьрхІа хьалдаь гІирсаш а долаш. ХІаьта шу чакхдалалехьа совхоза болхлой ши дезал кхы а чуховшаргба керда хьалдаьча цІеношка.

Боахаме хьалъэттай керда производственни объекташ — доаханнен женен лаьрхІа помещенеш, мастерскеш, складаш, юртбоахама техникен автомашинаш кІаллоаттаю кхоалленаш, кхыдола гІирсаш.

— Тха боахам боккха хулаш латт, — йоах Т. Шавоева. — ДІахо дегІаухаргболаш а ба. Цу гІулакха гІишлон балхаш алсамдаха деза. Тхоай низаца, хозспособаца, хьалду оаха дуккха гІирсаш, моттигерча материалех шерра пайда а эцаш.

ГІишлонхой хІанз сихбенна 1000 устагІана лаьрхІа жагІота хьалъеш боахк. Из хьалъяра пайда эц эрзах, лоабатах, гІомарах. Дукха мах гІоргбац цунга, цхьабакъда, жега Іа дика даккха, цу аренашка каст-каста хьекхача гІомара михахи бирсача дарцахи хьуладала йиш хургъя цу чу. ЙІайхача жела чу хургда керда Іодаь Іоахарий.

— Хьайбашта цу тайпара помещенеш духхьашха хьалъеш дац тхо, — йоах совхозни говзанчий кулгалхочо Азиз Попалаева. — Цхьабакъда, тхо уж хьалъяь Іац. Оаха дас санна бІарг локхаш лелаю уж, шоай ханнахьен динен тоэю.

Иштта укх шера а доаханга йІайхача Іа даккхийтар духьа гІишлонхоша тоа а яь, дика кийчъяьй шурий - товарни ферме еррига помещенеш. кхоъ жагІота, итташ кхыйола объекташ. Совхоза болхлоша енна заявкаш кхоачаш а еш, тоадаьд нах чубаха деррига цІенош.

Керда объекташ хьалъеши къаьнара гІирсаш тоадеши я каменщикий, плотникий, отделочникий звенош. Масала, Байханов Іаьлахьажий звеноца ялх саг ва. — Цар керттера дераш плотникий балхаш да, хІараввар массехк професси йолаш вале а. Цудухьа цаІ балха тІера ваьнна моттиг нийсъелча цун болх хийцце хьабу кхычо. Бокъонца бола говзанчаш а хинна дІаэттаб Сайпудин Хамзатов, Али Закриев, Курей Кашеров, кхыбараш.

ХІаьта Елмамбетов Ахмата звенос ше кхочашду деррига — лард, пенаш, тхов, уй, кор-нийІ — балхаш. ЦІенош доттареи плотникийи деррига балхаш толаме кхоачашду Эрмамбет Курманалиева, Сайпула Селимгереева, Юсуп Саурова.

Совхозе дика лоэрхІаш я Куржан Топлаева керте латта отделочникий звено а. Оля Ермамбетова, Нурсан Топлаева, Малика Тагаева шоай звеной кулгалхочунца цхьана тІехдика Іомабеннаб штукатурнии малярнии балхаш де. Цудухьа баркал оал царна наха.

Шерлуши тоалуши я юрт. Цунна юкъе нийсача наькъийн тротуарийн белгалонаш гучаяьннай, жагІа биллаб. Кастта цу тІа юлларгья асфальт. Керда тоаьча централни улицагІа дІадогІаш латт бІоагІий, кастта бийсанна электрически сердалоно сийрда йоаккхаргья юрт. Юрта бахача наха сайрийна салоІа моттиг а хинна дІаоттаргья централни улица.

...Лоацца аьлча, даьраш кІезига дац. Цхьабакъда, де йиш йолаш хиннараш кхы а дуккха дар.

— Нагахьа санна гІишлошъю механизмаш тха хиннаяларе, къахьегама овсарле дуккха а лакхагІа хургъяр, — йоах А. Попалаева. — Саггота эшар тхона бетономешалкаш, маркхал кегабергаш, хІаьта оаха дуккха балхаш кулг-кара, шортига ма дой.

Бакълув, механизмаш эш гІишлонхошта. Цудухьа тар ма лу сихагІа дІакхачийта еза царга уж. ШийтталагІча пятилетке дІахо а балхаш де ма лерхІий гІишлош хьалъеш. Цудухьа доагІар да гІишлонхоца дІадехар.

Цхьаькха а да: «Сарысуйский» совхозан цун «Чеченингушвино» яхача объединенен юкъерча 140 километрах 126 километр асфальт йилла никъ ба. Машинаца цхьан сахьатан ах сахьатан била никъ мара бац из. ХІаьта иззал ха йов цу наькъа тІара Сары-Су яхача юрта дІакхоачача юкъа. Цигара 14 километр тІоникъ бохабаьб. Цу тІа гІолла йолха тракторaш бІаргаяйтац гІеттача демо. Цига баха нах шоай юрта дІакхаччалца йола из наькъа чІегилг тоаелга дехаш ба. Вешта, харжархоша шоай депутаташта деннача наказех цаІ из а дар. Цудухьа из тар ма лу сихахагІа кхоачашде деза. Массанена а гІулакх хул цунах.

П. ХАЛУХАЕВ.

Керттердар: бехктокхами дисциплинеи

ДЕРРИГА ТЕРКАЛДИЧА

Укх шера республикерча промышленни предприятешта юкъе кхоалагІча квартала итогех шоллагІа моттиг яькхай Грозненски экспериментально-механически завода коллективо. Цунна деннад КПСС обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен диплом.

— ДІадахача шерашка нaггахьа мара нийслацар заводо шийна хьалхашка латта декхараш кхоачашдеш. Дагадоххарах аьлча, ер кхоалагІа шу мара дац тхо когаш тІа этта, — дувц завода партийни организаце секретара И. Либинсона. — МалагІа бахьанаш дар завода коллектив тІехьайнсара? Уж дукха дар. ХІаьта хьалха хиннача завода администраце къахьегача наьха хьаштий кІезига йоакхо йора. Цудухьа юкъерча звенон кулгалхоша дисциплина тоаяра боагІаш бола къовсам лоаттабацар.

ХІанз кхоалагІа шу да завода директоралла Киев ХьакІаьша Хизар хьожаваь. Нах кхотабе хоьш ше волга хьахьекхад цо. ХІара балха участок чІоагІйир коммунисташ, болх дика бовзаш бола специалисташ керте оттабарца. Шоай декхарех лоархІа ца беш хинна цхьабола кулгалхой балхара мукъабалийтар.

Даим тІехьа юсаш яр Петрова Галина керте лаьтта участок. Во яр къахьегамен производственнии дисциплина. ГІулакх бокъалгахьа даккхара дукха сагота яьцар Петрова ше а. Нахагара ларттІа болх белга хьа ца дехарал совгІа, из каст-каста ше а тІехьаюсар балха хьая. Массехказзa прогулаш а йир, цхьаккха бахьан а доацаш. Цудухьа шийн декхарех мукъаллийта йийзар из. Цун когаметта оттайир балхах дика кхеташ йола коммунист В. Гольдман. ХІанз шоллагІа шу да ерригача заводе цу участко хьалхара моттиг дІаца хеца.

Из санна дика болх беш йола бригадаш заводе тахан кІезига яц. Царех я Р. Григорянца, В. Грехова, Н. Кречетова кулгалдераш. Цига дисциплина дика я, социалистически яхьа тайп-тайпара формаш балха юкъехувл, балха ханах бизза пайда эц. Уж деррига гІулакхаш дика вІаштІехьдаьхад завода администраце, партийни, профсоюзни организацеша. Тхо долча шерра яьржай «Шийн профессех дикагІавар», «Мастер — доьно кулгаш» яха цІераш яхара тІехьара социалистически яхь.

Дика оттадаьд заводе котъяьнна коллектив моральни, материальни белгалъяккхара дола гІулакх а. ХІара бетта, кварталагІа ю баьча балха итогаш. Хьалхара моттиг яьккхача бригадана 150 сом премии цІе вымпели, шоллагІа моттиг яьккхачоа 100 сом, кхоалагІа — 75 сом лу. Цо къахьегамцара наьха безам совбоаккх, тІехьабусарий дикагІа болх бе безам оттийт.

Смежни профессеш караерзаелга санна дола гІулакх а дика латт заводе. Иштта, сборочни участке хІаране нараерзаьй шиъ-кхоъ говзал.

Итт бетта продукци арахецара план 106,2 процент кхоачашъяьй заводо, хІаьта продукци маьхала яккхара план — 103,7 процент. Предприяте къахьегамхоша дош деннад укх шера план ханал ши кІира хьалха кхоачашъе.

А-Г. УГУРЧИЕВ.

Саги Іалами

ЛОАРХІАМЕ ДОШ ДИЙЦАР

Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета Президиума комиссе шийн заседане хьежай гонахьара Іалам лорадаран Іалама ресурсех пайда дикагІа эцаран Шалински райисполкомо деча балхашка. Цу хьакъехьа информаци йир цун председатела Х. Багашева.

Комиссе белгаллаьккхар дуккхача боахамаша, предприятеша Іалам лорадарах дола Закон гІона телхаделга. Нарушенеш ераш бехктокхаме озара исполкомо деш хІама дац. ЗІамига хиш бІехду минеральни удобренешца, ядохимикаташца, кхоцен из доаллача хиццен.

Махтатаумский яха канал Шалински района фермашкара Іоухача хиша чІоагІа бІехдаьд, «Московский» совхоза баьцадаараш тІадолча нхаш тІа цу чура хий детта бокъо лац санитарни службо.

Город Аргуна промышленни предприятеша: дулха комбинато, аьшкабетонни конструкцей заводо «Джалка яхача хи чу хадданза Іочуухийт цІендaнза дола промышленнии бытовойн хиш. Аргунерча хиш цІендеча системаша чІоагІа низкъала бу болх. Районе бокъо йоацаш хьун оасаш тед. Шали яхача юртара диткомарий плантацеш дІа а яьха, бахача наха цІенош хьалдаьд.

Шалински райисполкомагара хьадийхад зІамига хиш бІех ца дайтара де деза гІулакхаш геттара сиха чакхдоахилга Іалашдар, хий лорадара долча оасашта юхера зІамига мах болаш йола гІишлош дІаяхар. хинах дехьабувлара бокъо йоацаш дахна наькъаш дІадахар, зІамигача хин бердашта юхе гІолла хьун гаьнаш йогІилга дІадоладе.

Гудермеси Аргуни яха городаш хица Іалашдеш долча хьасташта юхе бокъо йоацаш Нохч-ГІалгІай респотребсоюзо хьалъяь хьайбай ферма дІаяккха оттаьй.

Промышленни предприятей кулгалхошкара хьадийхад Джалка яхача хи чу бытовой бІеха хиш Іоча ца ухийталга а зене йолча хІамаех гонахьара фо лораделга а Іалашдар.

ЧКЪАЬРА КЕРТАГАХЬАРА ТАЛХА БОЛАЛУ

ЦІенхаштта кхоачамбоацараш гучадоахаш чакхъяьлар Сунженски района чарахьийн чкъаьрий лувцарийн общества правлене тІеххьара хинна собрани. Дувцаш керттера дош дар: районе чарахьал даря укх шера бокъо дІа хІана яьннхай. Сайна могар даьд аз, яхаш бехказа вала гІертташе а гуш дар иштта из гІулакх общества председатела Бурлаченко Николай Андреевича мело ярах нийсденнилга.

Болх вІаштІехьбаккхара цо лоадама хІама ца, делга, еррига уйла шийн хьал-таро тоаяра тІаерзаьлга правлене членаша, чарахьаша деча къамальаша гучадоакх, из ше теш а волаш.

— ХІара собране дукха къамаьлаш ду вай. Цхьабакъда, боалаш пайда бац, — аьлар чарахьий Назрановски участка егера Х. Евлоева. — ХІанз а цхьанне а хьийхадац сона оакхарашта учет мишта лелае еза.

— Оакхарий дулх заготконторе дІалу оаха. Иштта оттадаь договор да. Цхьабакъда, из формально мара дац. Цун хІара пункт кхоачашъяра хІама даь а дац, да а дац Іа, Николай Андреевич. Оакхарий дулх хьунагІара заготконторе хьа мишта дахь оаха, транспорт ца хилча? ХІаьта из тхона хилийта эггара хьалха декхарийла вар хьо ма вий, — йоахар правлене членашеи чарахьашеи.

— Цунах дийцад вай. Из дош къоастадаьд, — цар къамаьлаш хоададу председатела.

Цхьабакъда, собране баьхкараш тІехьашка бала дага бац:

— ТІаккха производственни дисциплинах дар тохкаргда вай. Егераш шоай платаш кхоачашъе декхарийла ба. ХІаьта соахка план езткъа йолаш, акха ялх хьакха мара дІаяланзар заготконторе. Из цаІ да. ХІаранега лаьрххІа леладеш дневник хила деза. Цу тІа ше баь болх дІаязбе декхарийла а ва. Цхьабакъда, уж да е дац, царна тІа дІа фу язду, даь йоазув баъ да е дац хьожаш цхьаккха саг вац общества правлене кулгалхоех, — йоах цар.

Къамаьл ду чарахьийн чкъаьрий лувцарийн районни общества ревизионни комиссе председатела заместитела Д. Горбанева. Цо аьлар:

— Общества болх тахка декхарийла я комиссин. Цхьабакъда, тІеххьарча кхаь шера из де карагІдаьннадац, комиссе председатела Бурлаченко бехк болаш. Цу гІулакха «шийн» саг лехав цо. Из деррига гучадоахаш яздаьд аз Хачубарова а чарахьой, чкъаьрий лувцарий республикански общества председатела Святковскега а. Цхьабакъда, гІулакх хулаш дац.

Безам болча хана хьа а елл дІа а къувл чарахьаштеи чкъаьрий лувцараштеи эша товараш дохка, хІаьта общества доалахьа йола тика цун заведующе С. Фастас. Цкъаза гІожа, ца товш дола къамаьл ду эцархоща, хадданза балха тІехьаюс. Цунах массехназа хоам баьб аз правлене членашна. Цхьабакъда, С. Фаста деш хІама дац. Из Бурлаченкой сесага кхычун яь йоІ йоландаь хургда-кх балха тІа мел дувлийта гІалаташ цунна могийташ хилар. Машина я общества. Из правлене юкъевоагІача цхьанна сагага луш яц, шийн доалахьа яр санна лелаеш я Бурлаченкос. Ла йиш йоаца уж кхоачамбоацараш дІадаха деза ха хьатІакхаьчай, аьнна хет.

Тахкача гучадаьлар бокъо йоацаш чарахьал деш лийцача наха увттаь акташ, протоколаш, чкъаьрий лувцарий, жІалеш леладерий, нийсагІа топ тоха Іомалуш барий секцеш болх беш йола хьахьокхаш дола документаш, планаш йоаплига. Дац сийлен Улг. фотогазета. Цхьаккха болх бац общественни инспекторашца, егерашца. Общества цІеча уголоне шийн доалахьа дола чилла хьоаса бу салларaш леладаьд соахка Бурлаченкос.

— Тхоай участкай доазонаш хац тхона — егерашта. Из бахьан долаш чарахьашта аькхе ахара доазув ховргдолаш лаьрхх Іа белгалонаш увттае йиш йолаш дац тхо, — йоах Сунженски чарахьой боахама егера Х. Махаурес. — ЛерттІа болх хьабара говр е мотоцикл эш сона. ПоложенегІа царех цаІ йоагІаше а луш яц. Иштта хьале болх мишта бергба а, хІаьта Бурлаченкоси районни охотоведа Х. Хачубаровеи согара дІа фу дех а хац. Са участке хилац уж. Аз дечоа цар мах бу общества правлене собранешка со ахарга хьежжа. Хачубаровнеи Бурлаченконеи юкъе барт бац. Шоайла къувсаш ба хадданза. Из бахьан долаш общества болх а дІабодац.

ХІаьта Бурлаченконеи Хачубаровнеи юкъе барт хІана бац? Къовсам фу бахьан долаш баьннаб? Цу гІулакха бехкевар гучаваккха веза. Из даьд цкъа 1976 шера 28 июле «Шуку — в реку» яхача статьяна кепатеха «Грозненский рабочий», 1984 шера 23 июне «Неуязвимый Бурлаченко» яхача статьяна кепатеха Сунженски района «Знамя труда» газетий редакцеша. Бурлаченко ва цар бехкевер. Цхьабакъда хувцаденна хІама дац.

— Николай Андреевич, Іа йийшайий уж статьяш? Царна тІа дувцар бакъдий? — аьнна шийга хаьттача:

— Йийшай. Уж язъяьраш бакъ а лувц, — лоацца жоп делар Бурлаченкос, дехкевaларах кхыметтел ІиндаргІа а доацаш.

Укх шера 28 августа «Охотовед в осаде» яхаш статья араьяьлар «Сельская жизнь» яхача газета тІа. Цига дувцача охотоведа Н. И. Прохоровна духьала, Брянски областа цхьаццаболча кулгалхоша леладаьчоа тара да, охотоведа Хачубаров Хьусейн Хажмурадовича духьала леладер а. Коммунист вола из госохотинспекце 1958 шера денз болх беш ва. Сунженски района Первомайски чарахьой боахама оакхарийн Іалами лорадеш къаьстта доккхий толамаш доахаш вар санна Мужече С. Орджоникидзе цІерагІча музее хьатІехад цун сурт. Цхьаккха а шу дІадахийтац по шийн балха планаш тІехкхоачаш ца еш. Хетаргахьа иштта волча цунна мах бе а новкъостал де а дезаш бар республика а района а госохотинспекцей, чарахьийн чкъаьрий лувцарийн обществай кулгалхой. Цхьабакъда, халахете а из иштта дац. ГІо ца дарал совгІа, лерттІа болх хьабе новкъарле ю.

1978 шера цхьоалагІча ноябре республика госохотинспекце совещане ца варах выговор елар Хачубарова. Цхьабакъда, бахьанаш техкачул тІехьагІа г. Грозне Октябрьски халкъа судо Іоякхийтар из. Цу тайпара бехк боацаше а из бехке веш, хІаьта партийни, суда органаша тІехьагІа бакъвеш дуккхаза а хиннад.

Массехк бутт хьалха Хачубаровца къовсам баьлча, цо шийна тоха герз даьккхадар аьнна, милице заявлени язъяь хиннай Бурлаченкос. Лелае бокъо а луш паччахьалкхено Хачубарова енна хинна тепча дІаьккхар. Цхьабакъда, милице болхлоша шоаш техкача гучадаьлар Бурлаченко харц лийннилга а цунна духьала Хачубарова герз даьккха хиннадоацилга а. ХІаьта а тепча юхалуш яц охотоведа.

Герз доацаш Іалам хІаландерашца къовсам лоаттабарах дувца эшаш а дац. Рузкъан духьа фуннагІа де кийча хулача браконьера духьала мишта отталургва из доацаш? ХІаьта а бокъо йоацаш чарахьа ваха 48 саг лаьцав Хачубарова укх шера.

Бурлаченкос браконьерашта аьттув луш дола хьалаш вІаштІехьдахара йоакхо ю, аьнна хеталу цкъаза, из деррига дагадехача.

Уж нийрча гІулакхаш ма хулла сихагІа дІадахара, егерашта, Хачубарова лерттІа болх хьабе новкъарло ераш дІабахара республика госохотинспекце а чарахьийн чкъаьрий лувцарийн общества кулгалхоша йоакхо е еза ма хулла сихагІа. ДІахо ла йиш яц Даьхена рузкъана нхом ца бераш, из лорадара йоакхо ца ераш. Кхачан программа кхоачашъяра а доккха зе ду иштттача наха. Царна дагайохийта еза СССР Конституце 61-ен 67-ен статьяш. ХІаьта царех хьалхарчуна тІа аьнад: «СССР гражданин декхарийла ва социалистически доалахье лораен чІоагІъеи. СССР гражданина декхар — паччахьалкхени общественни доалахьенна тІакхувдаращен нхом ца беращен къовсам лоаттабелга. халкъа рузкъан хьурмат дела; шоллагІчунна тІа: «СССР гражданаш декхарийла ба Іалама йоакхо е, цун беркат лораде».

Л. ЧАБАЕВ,
Сунженски района «Знамя труда» газета юртбоахама отдела заведующи.
М. ХАМАТХАНОВ,
тха собкор.

Транспорти цун проблемаши

МОСКОВСКИ МЕТРО ТАХАНИ КХОАНЕИ

50 шу дІадаьннад Москве метро хьайийллача хана денз, цхьабакъда, хІанз а тІехьа дунен тІа эггара дикагІа лоархІаш я из, лархІа а йоагІаш, тахан дунен 50 мехка болх беш метрополитенаш яле а. Керттерча бахьанех цаІ — транспорта из тайпа къаьстта дикагІа лоархІаш хилар.

Московски метрополитен хьалъеча хана дунен тІа метрополитен хьалъеш цу ханналца Іоаяьча ерригача опытах пайда ийца ца Іеш, советски специалисташа наьха санна йІаьхий а йир из. Москве алхха хІанзара боккха инженерни гІирс хьалбаь Іийнабац, хьаьй архитектурни композицей хозалца, технически решенеши художественни творчествои гармонично цхьана таръеш хиларца белгалйоалаш йола шийн тайпара ансамбль.

Лаьттанна кІалхарча дуккхача станцей залашка я, музеяй залашка а санна, мраморах, металлах, кизгах яь башха-дика изобразительни искусства произведенеш. Цхьайолча станцей - дворецийн интерьераш дунен архитектура исторена юкъелхай. Масала, 1938 шера Нью-Йорке хиннача дунен халкъашта юкъерча выставке «Маяковская» яхача станце макет доьно медалашцеи премецеи белгалъяьккхар, хІаьта цул тІехьагІа ткъо шу даьлча Брюсселе хиннача дунен халкъашта юкъерча выставке «Кропоткинская», «Комсомольская» — кольцевая яхача станцей макеташта Гран при елар.

Лоацца аьлча, метрополитен хьаяра къаьстта шоай наькъагІа бахаб советски специалисташ. Метро транспорта утилитарни средство хинна Іеш яцар, сага йоакхо а еш хьалйора из, наькъа водача хана пассажира ше лаьтта кІал ва аьнна хетаргдоацаш, цунна Іоткъам хургбоацаш.

Москвичаша доккхал ду шоай метрох, лаьттанна кІалхарча шоай дворецашка цІеней порядоки хилийта гІерт уж — цхьаннена а керта чу доагІаргдац сигарет бе а йоаллаш укх чу хьачувала. цІенъюкъе хІама Іокхосса, Московски метро — цІеналеи порядкан образец.

Ассошиэйтед Пресс яхача американски агентства техкад дунен метрополитенашка зуламаш дукха деш хилара бахьанаш. Московски метрорча хьала анализ еча зулам даь цхьаккха моттиг цу чу хиланза хиларах мукІарал ца дича яьннаяц из: «Советски метро кхераме яц, хІана аьлча, общество ше а яц кхераме. Цунах ца Іеша йиш яц».

Цудухьа да, Московски метро чу нийсвеннача кхычa мехкарча саго шийна бІарга мел дайнача хІамаша гІадвигар къайла ца хьош хилар. ХІаьта доазол дехьара специалисташ - транспортникаш пецбоах лаьттанна кІалхарча наькъий болхлоша селлара дукха нах дІа-юха кхувлилга цхьаккха новкъарле йоацаш кхоачашдеш хиларо. Иштал дукха нах дІа-хьа кхувлилга фуд хац дунен тІарча цхьанна а метрополитена. Общественни транспорта дешашта йолча Дунен халкъашта юкъерча союзо беча хоамагІа, шера пассажираш дІа-хьа бигарга диллача Московски метрополитено дунен тІа эггара хьалхара моттиг лоац — 2417,2 миллион саг. Токио — 2092 миллион, Париж — 1376,2 миллион, Нью-Йорк — 1044 миллион саг. Эггара сихагІа нах дІа-хьа кхувларга диллача а — иштта хьалхара моттиг: эггара кІезигагІа йола ха — 80 секунд мара юкъе ца йолаш лел 45 пар поездаш. Поездаш иштал каст-каста лелаш цхьаккха метрополитен яц дунен тІа. Московски метрополитене тешшаме Іалашъю кхерамзале, нийса график, гІулакх дара лакха культура.

Город сихха дегІайоагІаш, бяха нах бебаш хиларо дІадех нах дІа-юха кхувлилга хадданза эргадоахаш тоаделга, технически средствашта модернизаци елга. Московски метрополитене керда линеш яхкарца цхьана даим реконструкци ю болх беш йолча трассашта. Нах дукхагІа дІа-юха кхувла станцей низ боккхагІа хилийтар духьа укх тІеххьарча итт шера дукха болх баьб пересадкаш еча моттигашта, станцешта, переходашта, вестибюлашта реконструкци яраи кердаяраш хьалъяраи. Къаьстта дукха хІама даьл цу даькъе города юккъерча станцешта тІера мухь байбара. Цу дерригача хІамаша йиш хилийтай дІа-юха уха пассажираш наькъашка тоъал цхьатара нийсбе, пересадочни узлашкеи станцей вестибюлашкеи нах кІезигагІа Іовргбола гІулакх де.

Метро тІагІоллара сурт а теркалду москвичаша. ХІанзле а 50 шу дІадаьннад, хІаьта из ше хиннача тайпара къонеи хозеи я. Станцеши вестибюлаши тІехдикача хьал тІа лоаттаяра хан-ханнахьа хувц тишденна йийнаш, пенаш, юхаметтаувттаю интерьерейи сердал телача арматураи элементаш. ЧугІоллара тоннелаши станцей пенаши диллара лаьрххІа йола машинаш юкъеяхаро йиш хилийтай дукха хІама ца эшаш дерригача халача балхашта механизаци е. Низ болча пылесосий новкъосталца дІабоакх, пенаш тІара, колоннаш тІара, пилонаш тІара, станцей кхыча архитектурни элементаш тІара дом. ХІаьта уж Московски метрополитене 126 я (203,5 километр дІаьха да лаьттанна кІалгІолла долха наькъаш).

ХІанз юххера а, цхьабакъда, пассажирашта чІоагІа лоархІаме а цхьаькха цхьа хІама да. Дуккхача мехкашка метроца дІа-юха вугарг боаккха мах хадданза ІотІабетталуш латтача метте, вай мехка из мах ма дарра аьлча хувца ца луш хьабоагІа дІадахача цу 50 шера. ХІаьта маршрут йІаьхагІеи пересадкаш дукхагІеи хиннаяр аьнна а тІаккхеташ бац из.

Александр ДАВИДЬЯНЦ. (АПН).

НИКЪ ДИКА ХИЛБА!

Гуйре — керда театральни сезон дIайолалу ха я из. Профессиональни театраша хьайнилла ца Iеш, любительски коллективаша а хьаелл из сезон. Корреспондента хаттарашта жоп луш ва просвещене болхлой республикански Цlен кагийрхой халкъа театра режиссер, НГIАССР культура заслуженни болхло, республика Ленински комсомола преме лауреат В. М. РЕУТОВ.

— Владимир Михайлович, хьай коллектив йовзийтал тхона.

— Халкъа театр хьехархой ЦIагIа болх беш дола дукха шераш да. Цун школа чакхъяьккхай бIаьш болча кагийча нахен мехкарашеи, царех дуккхабарех культурно - просветитель и и учрежденей болхлой, профессиональни артисташ, комсомольски, профсоюзни болхлой хиннаб.

Укх шера, массаза санна керда нах баьхкаб тха коллективе: дешархо Кузьмина Елена, «Чечингражданпроект» института болхло Петрова Тамарей цун йоI Маргаритеи, иштта кхы дуккхабараш.

— ТIаккха хьалха деза хинна довкъашхой?

— Массаза санна тха спектаклашка дакъа лоацаш ба Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета студентка Чебоксарова Виолетта, Грозненски мехкдаьтта института студенташ Райтман Светаи, Баразгова Оксанаи, къона хьехархо Арзалиева Малика, профтехучилища дешархо Чирочкин Юрий, сварщик Хасиев Сергей, кхыбараш. Царех цхьабараш школе деша багIача хана баьхкар тхо долча, ГIадвугаш да тха артисташа шоаш мел Iомадечох шоай коллективашка пайда ийбеш хилар. Цар вIашагIьехк драматически кружокаш, композицеш, эстрадни миниатюраш увттаю, хIаьта цхьайолча хана шоаш тхо долча дакъа лаьца спектаклаш а уттаю. Масала, Арзалиева Маликас шоай № 2 йолча школе-интернате вIашагIъеллай художественни чтене кружок.

— Шун театра репертуаре массаза а хулар вай ханарча авторий произведенеш а классика а. Иштта оаш увттайора тIема тематикагIа ,вай кагирхой вахарах дувцаш йола, нравственни проблемаш гIеттаеш йола спектаклаш. МалагIаш я кердача сезона афиша белгалонаш?

— Укх шера оаха тхоай, болх дIаболабаьб «КПСС XXVII-ча съезда сийлеица накъагIоргда!» яхача девизагIа. Театро дакъа лоацаргда просвещене Цlен болхлоша вIаштIехьйоахача мероприятешка. Уж да хIара бетта луш дола выездной концерташ, «Съездагара съездага ленински курсагIа» яха тематически сайренаш, къона хьехархой педагогически къахьегама ветеранашца вIашагIкхетара сайре, кхыраш.

Бакъда тха театра репертуаре я оаха коммунистий форума хетаяь массехи постановка а. Царех я «Мехка гIулакхаш — хьа гIулакхаш» яха къонача хьехархошта лаьрхIа тематически театрализованни сайре. Педагогически къахьегама ветеранаща хулача вIашагIкхетара». Из хано дIадехар да» яха дешахьалхе кийчъю оаха. Болх бе доладеннад тхо «210 гIа» яхача Р. Рождественске поэмагIа оттаеча поэтически спектакла тIа, «Партсъездага дIахойт оаха» яхача советски йоазонхой произведенеех кийчъеча сценически композице тIа. Хьехамчала тема, стахановски традицеш дIахоккхахьара тема оаха йоашхаргъя «КIада бал» яхача Ян Тамарай пьесагIа оттаяьча спектакле.

Вай ханарча кагирхой проблемашта хетаю «Зонтикаш дораде деза» яхача Каневске пьеса постановка, иштта йийшай маларцеи алкоголизмацеи къовсам лоаттабарах йола пьеса а.

— Кагирхой халкъа театра база тIа итт шу совгIа болх баьб театр дезарий клубо. Укх сезоне фу хургда цу клубе?

— Оаха дIахьоргда кердача шера хьаьшацIа, дукха заседанеш хетаергья белгталарча даташта. Профессиональни театрий актераща вIашагIкхетараш, дискуссеш хургья «Театри хIанзара замеи» яхача темагIа, эстрадни миниатюрай концерташ хургда, спектаклашка хьежаргда, уж ювцаргья. Цхьа заседани хургья традиционни Ерригсоюзни театральни кIира долча юкъа. Оаха тхоашта могар дергда кагирхой кругозор шеръяра, граждански оамалаш йолаш уж хилийтара.

Дукха ха йоаццаш чакхъяьннай «Мельпомена хьаьшацIа» аьнна оаха цIи тиллa лаьрхIа клуба хьалхара заседани. Цун доакъашхой бар къона хьехархой. Заседани чакхйоаккхаш бараша дийцар царна кагирхой халкъа театрах, театральни хроника йовзийтар. Артисташа любителаша С. Шевченкос, Л. Черных, Л. Пишвановас, А. Соколова, С. Хашева дIалекхар эстрадни миниатюраш.

«Хьаьрдаьнна ахча» яхача Островске пьесагIа оттальча спектакла сценаш гойтар, стихаш йийшар. Музыкальни паузашка заседаней доакъашхошта яйзар халхара керда дискаш. ХIаьта тIеххьарча хана чакхдаьккхад оаха Ленински комсомола Денна хетадаь вIашагIкхетар.

— Никъ даькъала хилба шун коллектива кердача сезоне.

— Баркал!

Интервью йийцар
М. КАТЫШЕВА.

«СА ВАХАР — ЭСТРАДА»

Город Горьке чакхъяьлар художественни дешара йола Ерригсоюзни конкурс. Финале дакъа лаьцар 156 саго. Бокъонца бола толам баьккхар укхаза Нохч-ГIалгIай филармоне артиста Волк Гарре. Конкурса итогаш еча хана, вай мехкахочун цIи пхелагIа яьккхар.

— Конкурсо дукхача наьха теркам тIаззар. Яхьаш йолча деношка зал тIанк аьнна, йиза хулар, — аьлар Гарре. — Укхаза гулбеннабар дукха драматургаш, йоазонхой — сатирикаш. Къамаьл хилар художественни дешара жанр дIахо йодача хана деггIайоалаяра наькъах, юхайоагIаргйоацаш дIаяхай духхьал нах белабара вIашагIъехка интермедеш мара сцена тIа кхы хIама ца хиппа ха. Белам а ший маIан долаш хила беза. Вайна юкъе дола эсала, доастама гIулакхаш дIадахара новкъостал де деза цо.

Вай артисто йийша «Ялх шей» яха монолог чIоагIа езаелар жюре членашта а зале гулбеннарашта а. Цул совгIа, дунен юкъерча хьалах йола йоккха монолог кийчъяьяр Гарре. Таханарча дено дIадеххача тайпара лоархIаме сюжети кIоарга чулоацами болаш яр уж монологаш. Вславаларал совгIа, вахара уйла а йитар цар.

Гарри эстраде къахьегаш вола дукха ха я. «Къоначар оазаш» яхача ансамбла программа дIахьош хиннав из. Укхаза байзар цунна артисташ Л. Лещенко, А. Ворошило, Н. Огневич, В. Ободзинский, В. Толкунова. Г. Хазановца цхьана эстрадни диалог а кийчъяьяр цо.

ХIанз Гарри керда эстрадни программа кхоллаш ва.

СУРТА ТIА: Гарри Волк.

И. ГРИГОРЬЕВ.

Спортивни хоамаш

ФИЗКУЛЬТУРНИКИЙ ЯХЬАШ

ХIара цоаттдийнахьа республикерча стадионашкеи спортивни майдашкеи чакхъювл физкультурникий яхьаш. Цар керттера декхар да физически культура ма хулла дукхагIча наха дIайовзийтар, наьха могашали унахцIеноч чIоагIъяр, керда нах спортивни яхьашта юкъеозар.

Лораш, таксисташ, «Стройматериалы», «Продтовары-1» яхача цхьанкхетарий къахьегамхой, молкомбината болхлой баьхкабар укх деношка «Динамо» яхача стадионе, «Спартака» ДСО кулгашца ловзаеча бургаша майдан тIа, «Могашал» яхача городоке.

БархI баь метр дIоахал долча дистанцех массарел сихагIа ведар стомотологически поликлиника болхло А. Соловьев. Перекладина тIа дикагIа хилар райпо болхло Лабазанов Данильбек. Цул совгIа, Данильбек дика боксер а футболист а ва. «Урожай» яхача футбольни командаца ловзаш ва из.

Волейбольни турнир, толамца чакхъяьккхар спартаковцаша, хIаьта минифутболах котъьлар «Стройматериалы» яха команда.

Дукха спортивни яхьаш хилар «Старогрознефть», «Октябрьнефть» С. Орджоникидзе цIерагIча стадионашка, культурен салаIареи паркашка.

Шоай дозал 100 килограммага кхоачаш болча спортсменашта юкъе вар Музыкашвили. Финале кхачале цо эшавир дунен юкъера спорта мастер А. Адамов. ХIаьта финале Дунен а Европа а чемпион Напиев Петр эша а ваь, СССР-а кубок яьккхар вай мехкахочо.

Кхы а ши спортмен вар вай республикера цу яхьашка дакъа лоацаш. Уж ба Умаров Рамзаии Алиев Мухьмади.

* * *

Советски Союза Турпалхочун Нурадилов Ханпаший цIерагIа йола кIалтохарах латара турнир традиционнии а хинна дIаэттай вай республике. ХIанзара 15-ча турнире дакъалаьцар Казахстанера, Украинера, Фрунзера, Ашхабадера баьхкача къонача спортсменаша.

Бокъонца бола толам баьккхар цу яхьашка вай спортсменаша. Царех ийсне хьалхара моттигаш яьхар Котбаьйнараш ба А. Гагиев (42 кг), С. Ризванов (45 кг), А. Мальсагов (48 кг), Р. Шахтемиров (52 кг), Р. Мударов (60 кг), А. Абуев (75 кг), М. Исраилов (81 кг).

Толамца чакхдаьхар шоай вIашагIкхетарш Малгобекерча Р. Богатыревеи Назранерча А. Озиевеи.

КIАЛТОХАР

Ший лоIаме кIалтохарах Советски Союза кубок ликхарах йолча яхьашка дакъа лоацаш хилар РСФСР заслуженни тренера Д. Багаева хьалкхеваь Музыкашвили Алико..

ТЕННИС

Теннисах йола яхьаш хилар Малгобеке. Цига дакъа лоацаш бархI коллектив яр. Котало яьккхар № 23 йолча школа команда. Финале цо эшабир ВГПЗ спортсменаш. «ДикагIволча теннесиста» яха приз хьехархочо А. Яндиева яьккхар.

КОМСОМОЛА МУГIАРАШКА ДIАЙИЙЦАР

Укх деношка Нохч-ГIалгIай краеведчески музее гулбеннабар Грознерча № 7, 15, 48 йолча школай дешархой. Укхаза царна дIаделар комсомольски билеташ.

Кагийрхой болча музее баьхкабар комсомола ветеран, республика ветераний совета председатель В. И. Филькини Нохч-ГIалгIай Ленински комсомола преме лауреат, гIалгIай йоазонхо С. Чахкиеви.

В. И. Филькина дийцар республика хьалхарча комсомольцех, цар деналах, эздийча гIулакхех. Цар гIулакхаш кIаьд ца луш дIахоккхаьа тIахьийхар кагирхой.

Х. АУШЕВА.

СЕЗОН ЧАКХЪЯЬННАЯЦ

Дукха ха йоаццаш Болгарера цIайнйрзай вай республикера яха хинна туристий группа. Уж бар гIишлонхой, хьехархой, лораш. Царна дайзар вежарашха йолча республика вахар, йоккха промышленнии культурнии центраш: София, Варна, Пловдив, кхыраш.

Къаьстта самукъадаьлар цу наькъагIа лорий Маршани Бахьаудинеи цун сесага ПаьтIаматеи, Грозненски телефонни станце монтера А. Волугуева, производственни текстильно - галантерейни объединене вязальщицай Ф. Адуевай, кхыбарий.

Къахьегамхой сапаргIата доаккхаш, цар дика салаIа а мехкаш довза а таро хургйолаш гарггарча хана хургйолча путевкех дувцаш Нохч-ГIалгIай облсовпрофа инструктора С. И. Ломакинас аьлар:

— Вай республикерча дукхача мехкдаьттахошта, гIишлонхошта, къахьегамхошта, машинаш ерашта, культура болхлошта 1985 шу дег чу дужаргда доазол арахьарча паччахьалкхенашка шоаш туристически путевкех ахар. Коммунистически къахьегама ударникашта, социалистически яхье котбаьннараштa йовз доазал дехьарча мехкий сийлен моттигаш, вIашагIкхетараш хул социалистически мехкашкарча шоай коллегашца.

Профсоюзий путевнех укх шера доазал арахьарча мехкашка вахав 1000 совгIа саг.

Тайп-тайпарча маршрутегIа гIоргба вай республикера къахьегамхой хьатIадоагIача 1986 шера а. Цхьан дешаца аьлча туристий сезон дIахо йодаш я.

В. ВАХАЕВ.

Ца малар — вахара хьисап

НОВКЪОСТАША ГIАЛАТАХ ЛОРАВУ

Хозача деша оелаш дац энергетика промышленноста дог да, аьнна. Мел зIамига яле а цхьаккха предприяте болх бе йиш яц электроэнерги ца хилча. Из дика кхетаду «Малгобекнефть» НГДУ чуйоагIача электроцеха тха коллективо. Йоккха балха говзал йолаш, шоай гIулакха гIорбаьнна мастераш ба тха цехе къахьегача 60 сагах дукхагIбараш. Наха лоархIаш, сий деш, юкъарча вахаре хьинаре дакъа лоацаш ба Л. Каюшникова, Ф. Дворовчиков, М. Дударов, А. Птицын, кхыбараш. Царна тара хила гIерташ дукха комсомольцаши кагирхойи ба коллективе хьаьнала къахьегаш.

Царех цхьабараш, Советски Эскара мугIарашка а болаш, тIехдика кхоачащдеш ба шоай конституционни декхар. Каст-каста язду цар шоай вахарах, доахача толамех, цIабаьхкача юха а шоай коллективе къахьега хьабогIаргхиларах. Иштта, Свердловскера каьхаташ ух тхога Барханоев Русланагара, Донецкера язду Кокурхоев Масхьакха, Приморски краера хоамаш лу Газиков Руслана, кхычар. Эскаре гIулакх даь ваьнначул тIехьагIа юха а участке болх бе венав Белый Виктор. Из деррига дика карахдоал тхона коллективе кхетама болх лерргIа беш хиларах, наьха, къаьстта кагирхой, хьашташ кхоачаш а деш царех йоанхо еш хиларах. Цу гIуланхо доккха гIо ду тхона, тхоашта хьалхашка латта декхараш кхоачшде.

Наьха сакхетам, къахьегама хьинар айдеча боккха лоархIам болаш да общественни организацей болх дика вIаштIехьбаьккха хилар. Цу хьакъехьа дувцаш къаьстта ала безам ба са тхоай цеха новкъостий судо дечох. Тха балха тIа традици а хинна дIаэттад коллективе моллагIа нийсденнача кхоачамбоацарах, яьннача ледарлонах, гIулакх гаьна а ца доахаш, дувцилга. ХIанз хIаранена дика хов ший дош, нагахьа санна гIалат воале, новкъостий суде цIенхаштта дувцаргдолга, бехне волчоа гештдергдоацилга, озабезам хургбоацилга. Кхетадеш да, уллув болх беча новкъосташа баькхача бехкал сага новкъагIа, халагIа хIама доацилга. Из дика кхетаду новкъостий суда членаща а. Къаьстта ирбаьб оаха корта бохоча малара тIера барашцара къовсам. Цунна тIехьабаьннараш меттабоалабара боаггIа пайда эц суда членаша законо шоашта еннача бокъонех, бакъда, нийслу хIанз а цуморча наха гешт де гIертараш а.

Иштта, дукха ха йоацаш менна а волаш, электрик балха араваларах дош дувца дезаш цхьа моттиг нийсъелар тха участка. Наьха санна кеп а этта венавар тха эгтара дикагIа лоархIаш хинна дежурни электрик Хубецов Владимир. ГIулакх долчча бесса техкача гучадаьлар Владимира кхы а цхьан метте — больнице, укх тIеххьарча шин шера гаргга сага цхьаккха хIама а ца ховш, болх баьлга. Цига каст-каста цунна болча тоама спирта «пелингаш» меладеш хиннад медперсонало. Кхо шу хьалха новкъосташта ше денна дош дохадаьлга къайладахьа гIерташ лоралуш лийннав из, бакъда, гучаваланза висанзар. Дега вас а йолаш, дийцар оаха цун дош, хIана аьлча, В. Хубецова къахьегама книжка тIа даь йоззув цаI мара дацар — балха этта ха 1949 шу, вешта аьлча производствана 36 шу дIадениnад цо. Из иштта дале а бехк ца беш из вита йиш йоацилга кхетадора массане. ДукхагIчар вIалла оза ца луш, цIенхаштта къамаьлаш дир, из балхара дIаваккха, яхаш предложенеш елар. Нийсбелар цига «дог кIаьда» дараш а. ТIеххьарча хана цунгара из санна ледарло яьннаяц, болх тIехдика беш ва В. Хубецов, яхаш, премех а ваьккха, дIа ма ваккха, йоахар. Царна юкъе бар цхьоалагIча участка начальник Я. Алиев, профкома член Л. Потапова, кхыбараш а.

Цхьаабкъда, цох хIама хилaнзар. Ше кхача гIийртачунга кхаьчар В. Хубецов. Къахьегама коллективаех долча законодательствос дIа ма деххара, книжка тIа де деза йоазув а деш, балхара из дIаваккха соцадир новкъостий судо.

Корта бохабу маларца чIоаггIа хьоашал тасса вар цхьан хана электрик Дударов Мухьмад. Указ арадалалехьа каст-каста го йиш яр из кеп этта а волаш. Дукха дийцадар цунца маларах доалача зуламах. ХIанз цIендаь дIадаьккхад Мухьмада из гIулакх. ДикагIа лел цун балха гIулакхаш хIанз, наха лоархIаш ва.

Маларца къовсам лоаттабарал совгIа, хаьдда болх бу новкъостий судо кхыдола дешаш къестадеш а. Иштта ши бутт совгIа хьалха шоай декхар бе-шашха ца хеташ кхоачашдар бахьан долаш цIенхаштта къамаьл хилар тха къонача электрикащца Дзейтов Бахьаудинацеи Плешаков Александрацеи. Электрически лине тIа саьргаш дохкача хана фазаш тувлаялийта хиннай цар, шоаш даьр нийса даьд е даьдац ца хьожаш дIабахаб. Из бахьан долаш болх ца беш лаьттар 5 скважина. Цар дош дийцар новкъостий судапа цхьана яьча собране. Цига иштта дийцар сагага хIама ца оалаш балхара цхьа сахьат совгIа хьалха дIавахача Гулоев Iийсай дош. Кхаьннена цIенхаштта бехк бир новкъосташа, дIахо йодача хана из санна хIама нийсдолийте кхы а чIоагIагIа жоп дала дезаргдолга дIахайтар.

КПСС XXVII съезда сийленца накъаяхара деррига ший хьинар айдаь къахьег тха коллективо, цудухьа боккха лоархIам болаш да гIалат ца доалийташ хIаране къахьегар.

М. ЦЕЧОЕВ.
«Малгобекнефть» НГДУ электрик, электроцеха новкъостий суда председатель.

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Говза кулгаш».
9.05 — «Противостояние». Пхи сери йола телевизионни художественни фильм. 4-гIа сери.
10.10 — «Дийнача хIамай дунен тIа».
11.10 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Юртара анайовхаш». Документальни фильмаш: «Шолха хьадж», «Лаьттан къена дай», «Мелиоратора ди».
15.50 — «г. Брежнерча инструментальни ансамбла концерт. Казанера передача.
16.20 — «Кердадараш».
16.35 — Московски художникий произведеней выставка.
17.00 — Д. Шостакович. № 11 йола квартет. Фильм-концерт.
17.20 — «...Яхайтта шу даьнеи боккхагIеи».
18.05 — Миллионий ленински университет. Сага сии дуне. Iилман - технически прогресси личности.
18.35 — «Зизай илли» яхача мультипликационни фильма премьера.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Вай беш».
19.30 — «Сенца накъадолх вай съезда». Передача ер ва политически обозреватель В. П. Бекетов.
19.50 — «Кердадараш».
19.55 — «Противостояние» яхача пхи сери йолча телевизионни художественни фильма премьера. 5-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — «ТIом дагабеха». Москва — Сан-Диего яха телемост.
23.00 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Боса дагIа цIа». Телевизионни документальни фильм.
8.35, 9.35 — Физика, 6-гIа класс. «Дуне леладу низ». Дерригдунен тяготенех.
9.05, 12.35 — Испански мотт.
10.05 — СПТУ, дешархошта. А. П. Чехов. «Боалий беш».
10.35, 11.40 — Физика, 9-гIа класс. Кристаллай оттами свойствашн.
11.05 — «Вай беш».
12.10 — Исторе дагIонаш. Машар лорабарах дола закон.
13.05 — П. И. Чайковский. «Шера ханаш».
14.00 — «Бусса бийца фаьлг». Субтитраш дола художественни фильм.
15.15 — «Кердадараш».
17.05 — Школьникашта. Кинопрограмма.
18.05 — «Иссык-Кулацара диалог». Документальни фильм.
18.25 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
18.45 — «Iаламацара бартахо лаха». Телевизионни фильм.
19.05 — «Iалама доттагIий клуб».
19.35 — «Хьаст». Берашта йола передача (нохчий меттала).
19.45 — «Бийса даькъала хилай шун, бераш!».
19.55 — Илли оал В. Леонтьевс (хьежачар заявкех).
20.30 — «Ритмически гимнастика».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Доазол дехьарча фильма экран». «Сингапура лаьрхIа экипаж» (СРР).
23.00 — Документальни фильм.
23.15 — «Кердадараш».

15 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — Белгородски обла-стерча Фрунзе цIерагIча колхоза председателаца Социалистически Къахьегама шозза Турпал волча В. Я. Горинца школьникаш вIашагIкхетар.
9.20 — «Противостояние». Художественни фильм. 5-гIа сери.
10.25 — Документальни фильмаш.
10.50 — «Романтика» яхача цирковой группахи РСФСР халкъа артистах В. Довейкохи дола фильм-концерт.
11.25 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Iилмеи къахьегамеи барт-цхьоагIо». Документальни фильмаш: «Курс — интенсификаци», «Тешаме хилара гаранти».
15.30 — «Эрсий метта къамаьл».
16.00 — Подмосковни юрта таханен кхоанен.
16.30 — «Кердадараш».
16.35 — Фаьлг болча хьоашалгIа. «Тамаший дунен тIара Алиса», «Зазеркальера Алиса».
18.05 — «Содружество». Телевизионни журнал.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Саги закони».
19.30 — Советски илле концерт.
19.55 — «Телехьежачар дехарах». «Аьл тIара жIали» яха телевизионни художественни фильм. 1-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Аьл тIара жIали». яхача телевизионни художественни фильма 2-гIа сери.
22.55 — Илли оал. Т. Рузавнаси С. Таюшевси. Саратовера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Рекордаш яхарах доалаш дац». Документальни фильм.
8.35 — Доазол дехьара изобразительни искусство. Уильям Хогарт.
9.35, 13.00 — Английски мотт. Хьеха 1-гIа шу.
10.05 — СПТУ дешархошта юкъера биологи.
10.35, 11.40 — Музыка, 6-гIа класс.
11.05 — «Цхьан дезала хетам». Советски дукхача къамий литературах.
12.10 — Истори, 7-гIа класс. Александр Невский.
12.40 — Ботаника, 5-гIа класс.
13.30 — «ГIаьи хьуна промышленни переработка йир а цунах пайда эцар а». Iилмадовзийтара фильм.
13.50 — Къулбаседен фаьлгаш.
14.50 — Школьникашта — физиологехи гигиенахи. Дайноанойи берашн.
15.20 — «Кердадараш».
17.00 — Документальни фильм.
17.55 — «Хьайбаш леладар — ударни фронт» (гIалгIай меттала).
18.25 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
18.45 — «Хьувкам-85». «Свеклаш лелаечар экзамен лу».
19.15 — Шуй наьхатех. Концерт (гIалгIай меттала).
19.45 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Зенит» — «Динамо» (Киев). 2-гIа тайм. «Спартак» — «Металлист». 2-гIа тайм. Переличча. Ленинградерей Москверей трансляци.
20.45 — «Цlера гIозара юкъе». Документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Сокол» — ЦСКА. 2-гIеи, 3-гIеи периодаш.
22.45 — Документальни фильм.
22.55 — «Кердадараш».

РАДИО

14 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш, Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» республикански газетий обзор.
8.23 — «Сердало» республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (гIалгIай меттала).
8.35 — Реклама (эрсий меттала).
8.40 — «Дего хьехарах» (гIалгIай меттала).
9.15 — «Нохч-ГIалгIай ашаращца Ленина образ» яха передача (нохчий меттала).
11.15 — Къамаьл ду районни радиос. Сунженски районера передача (эрсий меттала).
11.30 — «Кхом беш пайда эца энергех а йовхалах а» (нохчий меттала).
11.45 — Документа мугIара тIехьа! «Хано хьалха даьккхар» (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — Юрта боахама хьалхалаттараш шоана дола концерт (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — КПСС Программа а Устава а кердача редакце проекташ ювц (гIалгIай меттала).
18.45 — «Унахцlено» яха радиожурнал (гIалгIай меттала).

УКВ

17.00 — Чайковске романсаш.
17.43 — «Макар Чудра» яхача Горьке дувцарах йола радиокомпозици.
18.05 — Иллеш доах Дудаевс.

15 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш, Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» республикански газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.36 — Халкъа ашараш (нохчий меттала).
11.15 — «Iилма — производствана» (эрсий меттала).
11.30 — «Массаза мугIарегIа». Коммунистах Сампиевх йола очерк (гIалгIай меттала).
11.45 — «Вай вахара Программа», Беседа (эрсий меттала).
15.15 — «Кердача вахара иллалархо». Хамхоев ваь 75 шу дизарга (нохчий меттала).
15.35 — Реклама (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — «ДоттагIий оазаш». Дагестанера передача (эрсий меттала).
17.31 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — ТIехьабисараш боацаш болх бар! «Хинна сий юхадоаладар». «Грозненски» совхозера передача (эрсий меттала).
18.40 — «Хьона да, Даьхе» салтечун дог» (гIалгIай меттала).

УКВ

17.00 — Воскресенская — «Малх боабе йиш яц» яха радиоспектакль.
17.58 — «СалоIа минуташ».
18.18 — «Димаев Iумара ашараш».
18.43 — Моттигерча авторий лирически иллеш.

Хаоттам

Тахан республике гIоллеи Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш. Iуйрийна цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 2—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 13—18, Грозне 15—17 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 1—6, дийнахьа 8—13 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

Хьамсара кинохьожараш!

19 ноябре дейз «Родина» яхача кинотеатре хьокха доладергда керда цIе-кIай бесаш дола художественни фильм

«IАН БОАЛ»

Арахийцад «Ленфильмо».

Сценаре автор — Владимир Валуцкий.

Режиссер — Игорь Масленников.

Фильма керттера турпал я къона, хоза кхалсаг, сел бочеи ховхеи ше йоллаше а, цIенеи низ болеи кхалсаг, — моллагIча шийна дукхавезавеннача сагага маьре яха лерхI цо. Цхьабакъда, цуша тIахьувзарех цхьа саг вац цунна чура керттердар — дунен тIа ше мел ях из дукхавезаш яха ховш йолга — кхетадеш.

Цу картина тIа ловзаш ба Нина Русланова, Лариса Удовиченко, Виталий Соломин, Иван Калнынь санна бола цIи хеза экрана мастераш.

Цу башха-дикача картинага хьажа дех оаха шо.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктохкама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64, корректорске — 2-89-88.
НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04, промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.
Газет арадувл шинарей, ереи, шоаттеи деношка
СФ00355. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4912.